

Міністерство освіти і науки України
Чернівецький національний університет
імені Юрія Федьковича

факультет іноземних мов
кафедра англійської мови

**"Емотивна лексика в сучасному американському кіно-
дискурсі: лексико-прагматичний аспект (на матеріалі серіалу
«Ейфорія»)"**

Кваліфікаційна робота

Рівень вищої освіти – другий (магістерський)

Виконала:
Студентка 2-го курсу 211М групи
Мельничук Інеса Сергіївна
Керівник:
Кандидат філологічних наук
Доцент, Суродейкіна Т.В.

До захисту допущено

на засіданні кафедри

протокол №_____ від _____ 2025 р.

Зав. кафедрою _____ доц. Соловйова О.В.

Чернівці 2025

Кваліфікаційна робота містить результати власних досліджень. Використання ідей, результатів і текстів наукових досліджень інших авторів мають посилання на відповідне джерело.

_____І.С. Мельничук

АНОТАЦІЯ

МЕЛЬНИЧУК І.С. Емотивна лексика в сучасному американському кіно-дискурсі: лексико-прагматичний аспект (на матеріалі серіалу «Ейфорія»). (Кваліфікаційна робота). Спеціальність: 035 Філологія (Англійська мова та література та друга іноземна мова). Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича. Чернівці: ЧНУ, 2025.

Дана магістерська робота спрямована на лексико-прагматичний аналіз емотивної лексики як засобу передачі емоцій персонажів у сучасному американському кіно-дискурсі. На матеріалі 274 лексем, відібраних із 2-го сезону серіалу «Ейфорія», проведено класифікацію та стратифікацію емотивної лексики, описано її семантичні класи та структурні особливості. Робота складається зі вступу, трьох розділів, висновків, списку використаних джерел та додатків.

Ключові слова: *емотивна лексика, кіно-дискурс, прагматика, лексичний аналіз, теорія комунікативних актів, «Ейфорія», комунікація.*

ABSTRACT

Melnychuk I.S. Emotive vocabulary in contemporary American film discourse: lexico-pragmatic aspect (on the material of «Euphoria» series). (Qualification paper). Major: 035 Philology (The English language and literature and second foreign language). Chernivtsi National University named after Yurii Fedkovych. Chernivtsi, 2025.

This Master's degree thesis focuses on the lexico-pragmatic analysis of emotive vocabulary as a means of conveying characters' emotions in contemporary American film discourse. The research updates existing knowledge on emotive vocabulary, film discourse and speech act theory. Based on 274 lexical units selected from Season 2 of the series Euphoria, the study provides a classification and stratification of emotive vocabulary and describes its semantic classes and structural features.

Keywords: *emotive lexis, film discourse, pragmatics, lexical analysis, speech act theory, Euphoria, communication.*

ЗМІСТ

ВСТУП	6
РОЗДІЛ 1: ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ ДОСЛІДЖЕННЯ ЕМОТИВНОЇ ЛЕКСИКИ В КІНО-ДИСКУРСІ	9
1.0. Вступні зауваження	9
1.1. Поняття та класифікація емотивної лексики	9
1.2. Способи словотвору емотивної лексики	15
1.3. Особливості кіно-дискурсу як окремого типу комунікації	17
1.4. Теорія комунікативних актів у лінгвістиці	21
Висновки до розділу 1	24
РОЗДІЛ 2: ЛЕКСИЧНІ ОСОБЛИВОСТІ ЕМОТИВНОЇ ЛЕКСИКИ В СУЧАСНОМУ АМЕРИКАНСЬКОМУ КІНОДИСКУРСІ "ЕЙФОРІЯ"	26
2.0. Вступні зауваження	26
2.1. Семантичні класи слів на позначення емотивної лексики у сучасному американському кінодискурсі	26
2.2. Структура лексем на позначення емоцій у сучасному американському кінодискурсі	29
2.3. Стратифікація слів на позначення емоцій у сучасному американському кінодискурсі	3135
Висновки до розділу 2	
РОЗДІЛ 3. ПРАГМАТИЧНІ ОСОБЛИВОСТІ ЕМОТИВНОЇ ЛЕКСИКИ У СУЧАСНОМУ АМЕРИКАНСЬКОМУ КІНОДИСКУРСІ «ЕЙФОРІЯ»	37
3.0. Вступні зауваження	37
3.1. Ілокутивні та перлокутивні аспекти емотивної лексики в серіалі	37

“Ейфорія”

3.2. Комісиви, директиви та експресиви у передачі емоцій у 49

“Ейфорії”

3.3. Стратегії і тактики вираження емоцій в серіалі “Ейфорія” 52

Висновки до розділу 3 54

ВИСНОВКИ 56

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ 57

СПИСОК ЛЕКСИКОГРАФІЧНИХ ДЖЕРЕЛ 61

СПИСОК ДЖЕРЕЛ ІЛЮСТРАТИВНОГО МАТЕРІАЛУ 61

ДОДАТКИ 62

ВСТУП

Візуально-аудіальні види мистецтва, якими є кіно, серіали тощо часто мають на меті коректно та точно передати емоції персонажа на екрані. Важливість передачі емотивного повідомлення через серіали та кіно задовільняється режисерами та сценаристами за допомогою використання емотивної лексики та невербальних засобів комунікації. В межах нашої наукової розвідки найбільшу увагу буде приділено саме використанню вербальних засобів транслявання емоцій персонажів. Цими вербальними засобами виступає емотивна лексика, за якою як узуально закріплена емотивна сема, так і тими лексемами, які набувають емотивного значення тільки в певних комунікативних контекстах. Для лінгвістичного аналізу використання емотивної лексики в кіно та серіалах було обрано американський кіно-дискурс, що пояснюється певним рівнем недослідженості використання емотивної лексики у кінематографії США. Вибірка матеріалів, що аналізуватимуться на предмет використання емотивної лексики, складається з 8 епізодів 2 сезону оригінального серіалу Нетфлікс “Ейфорія”. Вибір серіалу аргументовано високим рівнем дорослих тем та інтенсивною емоційністю, що дозволяє проаналізувати використання емотивної лексики в американському кіно-дискурсі під ширшим кутом.

Емотивність досліджувалася у низці робіт українських і зарубіжних дослідників. Так, О. О. Борисов досліджував мовні засоби вираження емоційного концепту страх, М.Д. Марінашвілі та співавтори вивчали мовні засоби вираження емотивності в художньому діалозі, Т. І. Бондарчук описувала лексичні засоби їх вираження в сучасній німецькій мові, Г. М. Удовіченко та Г. А. Самойленко досліджували лексичні та стилістичні засоби вираження емоцій у сучасному інтернет-дискурсі, Л. Л. Тютюнник – у текстовому медіаконтенті, а Т. А. Крисанова аналізувала втілення негативних емоцій в англomовному кінодискурсі.

Серед зарубіжних дослідників варто згадати праці К. Ізарда Р. Плутчика, П. Екмана, Д. Кордаро, К. Нелсона-Філда, Р. Бака та К. Сміта.

Актуальність нашого дослідження зумовлена низьким рівнем досліджуваності використання емотивної лексики в американському кіно-дискурсі серед робіт вітчизняних дослідників.

Новизна цього дослідження насамперед пов'язана з структуризацією та актуалізацією вже наявних знань про емотивну лексику, кіно-дискурсу як засобу комунікації та угрупованням знань про теорію комунікативних актів у лінгвістиці. Більш того, аналіз використання емотивної лексики буде здійснюватись з точки зору комунікативної методики лінгвістичного аналізу та прагматики.

Об'єкт дослідження – емотивна лексика в американському кінодискурсі.

Предмет дослідження – лексичні та прагматичні особливості вираження емоцій в американському кінодискурсі.

Матеріалом нашого дослідження виступають 274 лексеми на позначення емотивної лексики, використаної в другому сезоні серіалу “Ейфорія” (8 серій).

Мета дослідження - угрупувати, описати та структурувати емотивну лексику в другому сезоні серіалу “Ейфорія” за її комунікативними та прагматичними аспектами та тими ефектами, які емотивні лексеми можуть справляти на глядача.

Мета дослідження зумовлює виконання наступних **завдань**:

- Надати визначення поняття “емотивна лексика”.
- Описати типи та класифікацію емотивної лексики.
- Окреслити поняття кіно-дискурсу.
- Описати кіно-дискурс як особливий тип комунікації.
- Надати визначення теорії комунікативних актів.
- Описати та охарактеризувати семантичні класи слів на позначення емоцій в серіалі.

- Окреслити структуру лексем на позначення емоцій в серіалі
- Зробити стратифікацію слів на позначення емоцій в серіалі.

Практична цінність цього дослідження полягає в тому, що результати нашого дослідження можуть бути використані в курсах дискурс-аналізу, лексикології та стилістики, а також у написанні студентських кваліфікаційних робіт. Окрім того, наше дослідження може бути затребуваним у режисерській, сценаристській практиці, та у майбутніх дослідженнях у сфері лінгвістики.

Теоретична цінність нашого дослідження зумовлена подальшим нагромадженням актуальних знань про емотивну лексику та актуалізацію знань про використання емотивної лексики, як ефективного кіно-дискурсного коду передачі емоцій персонажів.

Апробацію роботи здійснено на студентській науковій конференції ЧНУ 2025 Емотивна лексика в сучасному американському кіно-дискурсі. [22], а також статті у студентському он-лайн збірнику Магістерські студії 2025 р. Прагматика емоцій: комунікативний підхід у аналізі кінодискурсу серіалу Netflix “Euphoria” (2022) [23].

Структура роботи: робота складається зі вступу, трьох розділів з висновками до кожного із них, загальними висновками, списку використаних джерел, в якому всього 48 позицій, з яких вітчизняних - 37, а іноземних- 11, та додатків.

РОЗДІЛ 1

ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ ДОСЛІДЖЕННЯ ЕМОТИВНОЇ ЛЕКСИКИ В КІНО-ДИСКУРСІ

1.0. Вступні зауваження

Перший розділ нашої наукової розвідки є суто теоретичним, його присвячено визначенню поняття емотивної лексики та окресленню її класифікації з точки зору комунікативного методу лінгвістичного дослідження та прагматичних функцій емотивних лексем. У другому підрозділі першого розділу буде визначено поняття кіно-дискурсу як окремого типу комунікації. Важливою частиною розділу є теорія комунікативних актів у лінгвістиці, що є однією з центральних частин нашої роботи та буде безпосередньо пов'язана з аналізом використання емотивної лексики в кіно-дискурсі.

1.1. Поняття та класифікація емотивної лексики

За словами О.Г. Гірняка (2019) лінгвісти протягом тривалого часу вивчали мовне вираження емоцій. З середини 50-х років минулого століття в лінгвістиці з'явилися перші дослідження способів вираження емоцій у мові [8, с.30]. За результатами літературного аналізу О.Г. Гірняка – дослідник дійшов висновку, що до цього питання з середини минулого століття звертались соціологи, психологи та лінгвісти й аналізували транслювання емоцій мовними засобами у сферах публіцистики, релігії, політики, художньому стилях тощо. Також на його думку, емоційність тої чи іншої культури може бути універсальною, у той час як способи вираження емоцій мовою відрізняються структурно-семантично.

Як стверджує В.Б. Яковлева (2006), емотивна лексика складається з слів, які мають емотивну сему та є частиною лексичних емотивних засобів мови. Сучасний кінодискурс використовує емотивну лексику для багатьох цілей. Крім того, вивчення емотивної лексики в контексті кінодискурсу певної культури, країни чи етносу дозволяє виявити закономірності між використанням емотивної лексики та культурно-етнічними особливостями комунікантів і реципієнтів, двох суб'єктів комунікації. Емоційна лексика, яка відображає ментальність народу, показує особливості емоційної сфери нації та унікальне поєднання свого та спільного з іншими [34, с. 201-204].

За словами К. Ковалишин (2018), емотивна лексика – це слова, які мають значення щодо оцінки, і вони можуть передати почуття, які виражають вашу думку про те, що відбувається, позитивно чи негативно. Як виразник емотивної функції мови, емотивна лексика відображає обставини спілкування, соціальні зв'язки та психічний стан мовців [14, с.335].

Згідно з С.Г. Романюк та С.М. Лучиною (2022) емотивна лексика є словами, що виконують комунікативну, експресивну та прагматичну функції, створюючи психологічний портрет персонажа та емоційну інтерпретацію світу в тексті, як в усному так і в письмовому [30, с. 111].

У кваліфікаційній роботі А. В. Азарової (2024) «Емотивна лексика на позначення емоцій задоволення й смутку на матеріалі української мови» емотивна лексика визначається як лексичні одиниці, які описують емоції задоволення та смутку. Авторка вивчає категорію емотивності з точки зору міждисциплінарної парадигми та досліджує, як емоції вивчаються з точки зору психології та лінгвістики [1, с. 7].

Варто в контексті нашої роботи виокремлювати поняття емоційності та емотивності. Емоційність – несе в собі опис психічного характеру та стану мовця, у той час як емотивність – включає в себе тільки мовний характер. Отже, в подальших дискусіях, що будуть в цій роботі, прикметник “емотивність” буде застосовуватись винятково до мовних та мовленнєвих одиниць обговорення. Емотивне значення - емотивна сема, яка розглядається

як всього спосіб вираження емоцій мовцем. Таким чином, далі у нашій роботі ми розглядаємо емотивні мовні знаки, які є просто вираженням емоцій мовця. Емоції та почуття – екстралінгвістичні, тобто позамовні, одиниці, а емотивні змісти – це спосіб вираження цих екстралінгвістичних одиниць у мові [1, с.8].

За словами вітчизняної дослідниці Н. Бойко (2005), конотативна сторона семантики слова складається з таких елементів, як мотивація, оцінність, експресивність і образність. Ці елементи зустрічаються не завжди окремо, а здебільшого в різних поєднаннях [5, с. 26]. У своїй дисертації Н. Дорогович дотримується подібної думки. До субкатегорій експресивності дослідниця включає емотивність, оцінність, інтенсивність і образність [12, с. 108]. Таким чином, можна стверджувати, що конотативний компонент значення слова є складною багатовимірною структурою, у якій взаємодіють такі елементи, як образність, емотивність, оцінність, експресивність та інтенсивність. Вони не тільки співіснують, але й переплітаються, створюючи різноманітне смислове наповнення. Такий метод дозволяє більш детально вивчити оцінне та емоційне забарвлення мовних одиниць і враховувати різні аспекти впливу мовних одиниць на реципієнта. Отже, можна дійти висновку, що експресивність – ширше поняття за емотивність, адже експресивність лексичної одиниці може включати в себе значно ширший спектр різних сем, однією з яких є емотивна.

На думку Н.О. Лук'янової хоча оцінна лексика тісно пов'язана з емотивною лексикою, недоцільно використовувати оцінні слова для дослідження емотивної лексики. Дослідниця вважає, що сема емотивності, яка бере участь у маніфестації емоцій у семантиці слова, може бути основою єдиної моделі опису різноманітності емотивної лексики, а емоційність виражається на всіх мовних рівнях через словотвір, синтаксис і лексику, включаючи фразеологію, переходячи з емоційної характеристики в емотивну [20, с. 124]. Тобто, іншими словами, хоча оцінна лексика (яка виражає позитивне чи негативне ставлення) близька за змістом до емотивної (яка

передає емоції), все ж ці два типи лексики не варто ототожнювати у лінгвістичних дослідженнях. На її думку, емоційність слова визначається не просто оцінкою, а особливою семою — тобто найменшою значеннєвою одиницею, яка позначає емоцію. Саме ця сема емотивності є ключовою у побудові єдиної системи для аналізу й класифікації емоційно забарвленої лексики [1, с. 125].

Проте, що таке емотивна сема? Сема – це смислова одиниця. Виходячи з цього, емотивна сема – емоційно забарвлена смислова одиниця. Відповідно до трактування емотивної лексики Н.О. Лук'янової, наявність емотивної семи є ключовим фактором детермінації лексичної одиниці, як емотивної.

Емотивні лексичні одиниці можна класифікувати за різними категоріями: прагматичною функцією емотивної лексеми, її денотативною функцією, та контекстах, у яких емотивна лексика використовується, а також за лексико-семантичними групами, як наслідок відмінностей між різними емотивними семами.

Таким чином, емотивну лексику можна класифікувати за низкою контекстів, у яких вона використовується: публіцистика, політика, релігія, поезія, проза, музика, кінематограф тощо.

К.А. Рibaкова (2019) виділяє п'ять типів емотивних лексичних одиниць за їхніми денотативними та прагматичними функціями: 1) емотивні номінативи (група слів, що слугують на позначення емоції); 2) емотивні асоціативи (слова, з прихованою семою емоції); 3) емотивні експресиви (слова, що виражають емоційну оцінку); 4) okazіональні емоції (слова, створені режисером, актором або сценаристом); 5) нейтральні емоції (слова, за якими узуально не закріплена емотивна сема, але вона може бути присутньою і конкретному мовленнєвому контексті - одиниці, фразі, реченні, тобто іншими словами - в диктемі) [37, с. 92].

За словами В.А. Бойчука (2015), коли ми досліджуємо емотивну лексику кіно-дискурсу, ми також розглядаємо слова-афективи, які позначають емоцію без її назви [7, с. 13]. Крім того, слова-афективи

включають вигуки, які описують швидкий емоційний стан персонажа (Wow!, Jesus!, Whoa!, Yay!).

Згідно з С.Г. Романюк та С.М. Лучиною (2022), існує інший підхід до класифікації емотивної лексики, яка поділяється на 1) власне емотиви (афективи й конотативи), 2) емотивні десигнати – емотивна лексика, що називає емоції. 3) емотивні дескриптори – лексика, що описує емоції.

У свою чергу, при класифікації емотивної лексики ми можемо їх поділяти на лексико-семантичні групи (далі – ЛСГ) на позначення різних видів емоцій мовця. За словами І.Б. Ментинської (2020), лексико-семантична група – це так звана група термінів у межах тематичних груп, об'єднаних за їхнім лексичним значенням або спільним компонентом значення, тобто також об'єднаних спільною емотивною семою. Таким чином, усі ЛСГ на позначення конкретної емоції будуть об'єднані спільною емотивною семою [24, с. 27]. Отже, класифікуючи емотивну лексику ми можемо виокремити лексико-семантичні групи на позначення низки емоцій, таких як: радість, гнів, страждання, страх, презирство, інтерес, провина, сором, відраза, подив тощо.

За словами Т.О. Маркової та І.Р. Домрачевої (2018) лексико-семантичні групи – це групи слів, які кваліфікують звичайно як об'єднання двох, кількох або багатьох слів за їх лексичним значенням [39, с. 75]. Варто розуміти різницю між лексико-семантичними групами слів та лексико-тематичними групами. Подібність функцій слів, які описують предмети та процеси в одній чи різних мовах, є основою для об'єднання слів у тематичні групи. З.М. Данилова визначає лексико-семантичні групи як будь-який семантичний клас слів (лексем), які об'єднані хоча б однією лексичною парадигматичною семою [10, с. 56]. Згідно з Т.І. Крехно термін «лексико-семантична група» відноситься до «лексичної множини різноструктурних одиниць, сформованої на основі спільності семантичного ядра, що зумовлює взаємозалежність і взаємовідношення елементів групи як одиниць мовної системи [17, с. 19].

Таким чином, лексико-семантична група (ЛСГ) – це група слів, що мають спільний елемент у значенні (семантичну ознаку), та перебувають у гіпо-гіперонімічних або синонімічних відношеннях. Тобто, іншими словами, вони різні, але мають одне спільне семантичне ядро (сему).

Лексико-тематична група (ЛТГ) – це сукупність слів, що стосуються однієї теми, але можуть належати до різних частин мови і мати різні значення.

Описуючи емотивну лексику в американському лексиконі в узагальнених рисах, варто виокремити найпоширеніші вигуки-афективи (*Wow!, Yikes!*). Та слова-афективи, багато з яких несуть в собі релігійний характер на позначення здивування з негативною конотацією (*Jesus!, Oh, Christ*) або мають вульгарний характер (*Goddammit!*), що використовується для вираження гніву або фрустрації. Ці вигуки є емотивами-номінативами. Також варто звернути увагу на часте використання пестливих та згрубілих форм. Перші виражають ніжність (*sweetie, honey, babe*), інші - негативну оцінку персонажа іншим персонажем (*jerk, punk*). Особливо місце в американському лексиконі для вираження негативного ставлення посідає нецензурна лексика (*asshole, f***wit, chickenshit, shithead*). Ці лексичні одиниці ми можемо класифікувати як емотиви-експресиви. Нейтральним емотивом виступає слово “*F****” та його деривативи. Способи використання цієї одиниці достатньо широкі, щоб за ним узуально не була закріплена позитивна чи негативна конотація. “*F****” та його деривативи використовуються в американському кіно для сарказму, гніву, здивування, втоми, та навіть у романтичному контексті.

Іншими емотивами-експресивами є прикметники для надання оціночного ставлення та гіперболізації (*insane, amazing, horrible, terrible*). А також для оціночного ставлення використовуються фразеологізми (*I'm freaking out!, It blew my mind!*).

На основі аналізу наукових поглядів на емотивну лексику можна дійти до заключення, що поняття емотивної лексики охоплює лексеми, які мають

емоційне забарвлення. Ці слова відображають як зміст, так і психоемоційний стан мовця. Наявність унікальної семи, смислової одиниці, що позначає емоцію, – емотивної семи – відрізняє емоцію як мовну категорію та те, як мовна передача емоцій відбувається. Емоційна лексика є важливою для комунікації, експресії та досягнення прагматичного ефекту. Саме вона створює емоційну атмосферу, окреслює міжособистісні стосунки та передає соціально-психологічні аспекти спілкування.

Типологізація емотивної лексики демонструє її різноманітність. Вона класифікується за структурно-семантичними характеристиками, ступенем відкритості емоцій (від прямих номінативів до асоціативів і експресивів), а також сферою функціонування (наприклад, кінодискурс, художня література тощо). Науковий дискурс використовує різні підходи до класифікації, включаючи за конотативними ознаками, лексико-семантичними групами та значенням у формуванні диктеми. Емотивна лексика може бути розглянута як не лише лінгвістичне явище, а й як засіб вираження ментальності, культури та цінностей суспільства.

1.2. Способи словотвору емотивної лексики

Для розгляду структури лексем на позначення емоцій в американському варіанті англійської мови нам спочатку треба глибоко розбиратись в принципах словотвору англійської мови.

Словотвір, також відомий як морфологічний процес, — це процес створення нових слів шляхом оновлення (модифікації) мови або зміни уже існуючих слів. Перш за все, словотвір тісно пов'язаний з граматиною, оскільки саме граматика може пояснити, які лінгвістичні елементи були використані для створення слова. З іншого боку, через те, що кожне слово є важливою частиною словникового складу мови, словотвір і лексика пов'язані один з одним [2, с. 5-6].

Словотворення є важливою частиною словникового запасу будь-якої мови. Він неоднорідний як за структурою, так і за походженням. Словниковий склад мови зростає разом із певною групою слів, яку називають словниковим фондом мови. Фонд мови – це набір слів, які виражають основні поняття, які кожна людина повинна знати для успішного комунікативного акту [21, с. 128].

К.Г. Коваленко виділяє такі продуктивні методи словотворення для американського варіанту англійської мови, як афіксація, конверсія, скорочення та словоскладання [13, с. 212].

Афіксація найчастіше включає в себе додавання префіксів (префіксація) та суфіксів (суфіксація). Наприклад, при додаванні суфіксу до кореня утворюється слово іншої частини мови, наприклад: *smiling, scared, fearless, careful, overwhelming, passive, horrible, confidence*.

Під терміном “словоскладання” мають на увазі поєднання двох або більше слів у нове складне слово - *god + damn -> goddamn; snow + flake -> snowflake; scum + bug -> scubug*, тощо.

Засіб словотвору, що змінює частину мову, а й відповідно – значення, це конверсія. При тому конверсія не змінює фонетичну та орфографічну форму слова, наприклад, *hate -> to hate; an attack -> to attack; love -> to love; upset - to upset; scare -> to scare*, тощо.

У контексті емотивної лексики не таким релевантним є аббревіація (acronyms and initialisms), що означає складання коротшого варіанту словосполучення з перших літер компонентів цього словосполучення. В контексті дослідження емотивної лексики типовими акронімами можуть бути текстові повідомлення, що використовуються серед молоді в неформальному текстовому дискурсі (ILY - I love you; TYSM - thank you so much; LMAO - laugh my ass out etc.).

Згідно з корпусним дослідженням І.В. Овчаренко (2019) на визначення класифікації структури емотивних лексем в американському варіанті англійської мови, найбільш репрезентативною групою емотивної лексики

виявилась та, що утворена афіксальним способом (83 відсотків лексичних одиниць з вибірки), яка потім поділяється на три підгрупи. Емотиви, створені за допомогою суфіксів, становлять найбільшу кількість (57 відсотків). Підгрупа емоцій, створених за допомогою префіксально-суфіксального методу, є менш репрезентативною (18,3 відсотків), а підгрупа емоцій, створених за допомогою префіксів, є третьою та найменш репрезентативною (7,5 відсотків) [27, с. 85]. Також варто взяти до уваги, що великий пласт емотивної лексики складають словосполучення, фразеологізми та фразові дієслова.

Отже, гіпотетично, більшість лексем емотивного характеру створено за допомогою суфіксації.

Перевіримо ці результати у практичній частині нашого дослідження.

1.3. Особливості кіно-дискурсу як окремого типу комунікації

Варто насамперед визначити відокремлене поняття “дискурс”. Згідно з А.А. Шнайдер (2021) довгий час у лінгвістиці поняття “дискурс” та “текст” використовувались, як тотожні в науковому дискурсі [33, с. 169]. Одним з найперших поняття “дискурс” в лінгвістиці виокремлює З. Гарріс (1952), й ідентифікує його як висловлення, надфразову єдність, пов’язану з іншими спільним мовленням вим контекстом [36, с. 1-30]. Однак у сучасному мовознавстві одним з найважливіших визначень поняття “дискурс” є трактування Мішеля Фуко - *“вербальний семіотичний процес та соціально зумовлена організація мови, синтез вже сказаного і ніколи не сказаного”* [31, с. 186].

У концепції Мішеля Фуко поняття «дискурс» виходить за межі простого тексту чи висловлення. Він є більше, ніж просто семіотичний процес мови; це також спосіб організації знань, який встановлює правила того, що можна сказати, як це можна сказати, і хто має право говорити це. Фуко вважає дискурс механізмом влади та контролю, який створює рамки

дозволеного знання. Ці рамки включають не лише те, що вже сказано, але й те, що може бути сказане в певних історичних і культурних контекстах.

Існує ряд підходів до визначення поняття кіно-дискурсу. Насамперед, усі визначення об'єднує те, що кіно-дискурс це завжди сукупність засобів невербальних та вербальних засобів комунікації. За словами О.О. Макаревича (2017), кінодискурс – це зв'язний текст, який є одним із вербальних елементів фільму. Він також включає невербальні елементи, такі як аудіовізуальний ряд фільму та інші екстралінгвістичні елементи, які мають значення для його смислової завершеності [21, с. 96].

Часто в дослідженнях кіно-дискурсу, це поняття є тотожним до такого поняття як “кіно-текст”, та одна з основних його характеристик – його креолізованість. У межах нашого дослідження, ми будемо диференціювати ці два терміни, визначаючи кіно-текст як “сценарій”, а кіно-дискурс - як “креалізований кіно-текст”. У свою чергу, креолізованим текст називають тоді, коли він має вербальну та невербальну сторони вираження, а також його розуміють як цілісне, зв'язне і завершене повідомлення, у якому поєднанні для вираження вербальні (лінгвістичні) та невербальні (екстралінгвальні) засоби передачі інформації, останні з яких часто є засобами кінематографічного кодування повідомлення, такі як постановка кадру, акторська гра, жестикуляцію, музика тощо [4, с. 106].

За словами Т.А. Крисанової (2014) кінодискурс – це *“складний цілісний соціально й культурно зумовлений мисленнєво-комунікативний медійний феномен, який характеризується експресивністю, діалогічністю, сполученням лінгвальних і нелінгвальних кодів у своїй структурі та є символіко-метафоричним за своєю природою”* [18, с. 102].

Аналогічної думки притримується М.В. Пастух (2024), що кінодискурс є сукупністю вербального і невербального компонентів кінотвору а також складається із підсистем знаків та функцій [28, с. 138]. Таким чином, ми можемо окреслити структуру кіно-дискурсу. Кіно-дискурс, як креалізований текст, складається з наступних елементів: 1) цілісність та завершеність

(важливі компоненти, які складають цілісну структуру, гарантують інтеграцію всіх його структурно-змістових рівнів, які глядач сприймає як єдність;) 2) використання інструментів кіно-мови. (Монтаж, відеоряд, звуковий супровід, постановка кадрів тощо) 3) синтез вербального та невербального. (тексту та міміки, жестів, рухів акторів) 4) наявність широких екстралінгвальних факторів.

У дисертаційній роботі Т.А. Крисанової (2020) актуалізується антропологізм кіно-дискурсу. Аргументується це у тому, що людина та її внутрішня свідомість є центром цієї розмови. Кінодискурс – це взаємодія між автором, глядачем і персонажем. Однак категорія авторів тут значно ширша, включаючи режисера, оператора та сценариста. Фактор адресата також є важливим. Крисанова Т.А. зазначає, що кінодискурс завжди спрямований на адресата, тому його продукування втрачає сенс, якщо його немає. Кінофільми переглядають широкий спектр людей з різними соціальними, гендерними та національними ознаками [19, с. 83].

І.А. Котова (2012) також характеризує інтертекстуальність кіно-дискурсу. Пояснюється це тим, що у фільмах часто використовуються сюжетні та стилістичні прийоми, а також елементи композиції, щоб звернутися до конкретних історичних подій або осіб або явищ, які є широко поширеними в масовій культурі. Таким чином, характеристика інтертекстуальності креалізованого кіно-тексту насамперед аргументується його мультимодальною природою [16, с. 201].

Варто зазначити, що в М.В. Пастух диференціює кіно-дискурс документальний (нефікційний) та художній (фікційний). Останній відрізняється ширшим використанням розмовного стилю мовлення, в якому домінують іконічні знаки та стилізована розмовна мова, об'єднані певним естетичним забарвленням [28, с. 139].

Отже, кінодискурс як окремий тип комунікації – це специфічна форма мовленнєвої взаємодії, у якій поєднуються вербальні та невербальні, екстралінгвальні засоби передачі повідомлення глядачам. Кінодискурс, як

тип комунікації виконує ряд функцій, таких як: естетичну, розважальну та комунікативну, відображаючи соціальні, культурні та психологічні особливості учасників комунікації, якими є автор (комунікатор), глядач (реципієнт) та персонаж (медіум). У кінодискурсі важливою є роль контексту, інтертекстуальності та емоційної взаємодії, що дозволяє говорити про нього як про складний полікомпонентний тип дискурсу.

У контексті нашої роботи важливим є такий компонент кінодискурсу як його експресивність. За словами Т.А. Крисанової (2014) кінодискурс, як полікодове мовне утворення, має особливі експресивні властивості, які проявляються різними засобами впливу в межах певних кодів. Здатність кінодискурсу викликати і передавати певні емоції є причиною його експресивності. Кінофільми завжди спрямовні викликати у глядачів певні емоції [18, с. 99].

Виходячи з логічного судження, у створенні емоційного фону, формуванні характерів персонажів і передаванні психологічного напруження чи внутрішніх станів в кінодискурсі важливу роль відіграє емоційна лексика. Режисери та сценаристи можуть точніше передати емоційну атмосферу сцени, підкреслити зв'язки між героями або посилити вплив ситуації на глядача, використовуючи слова з виразною емотивною семою. В репліках героїв емоційна лексика часто поєднується з невербальними засобами спілкування, такими як інтонація, паузи та міміка, створюючи сильний комунікативний інструмент, який дозволяє персонажу створити більш емоційний зв'язок з аудиторією. Таким чином, емотивна лексика є важливою частиною можливостей експресії кінодискурсу.

О.О. Бойко та Л.С. Козуб (2017) стверджують, що визначення функції емотиву є важливим для моніторингу кінодискурсу. Кіно — це аудіо-візуальне мистецтво, де емоції не є опосередкованими; вони існують і «співпрацюють» з постановкою сцени, музикою та звуком, невербальними сигналами акторів і вербальною інформацією, яка використовується. В кінематографі аналіз емотивного дискурсу включає не лише лінгвістичні

характеристики, але й екстралінгвістичні характеристики, такі як емоційно-предметні ситуації, національно-культурні фактори та емоційно-комунікативні ситуації, які включають загальний емоційний настрій і цілі комунікантів [6, с. 18].

Отже, кіно-дискурс як особливий вид комунікації є так званим креалізованим текстом, який у своїй єдності об'єднує вербальні та невербальні коди передачі інформації.

1.4. Теорія комунікативних актів у лінгвістиці

Теорія комунікативних актів (speech act theory) є важливою частиною прагматичної лінгвістики, що досліджує, як за допомогою мовлення люди здійснюють певні дії. Вперше теорію комунікативних актів (далі – ТКА) було запроваджено Дж. Л. Остіном (1962) у класичній роботі “*How to do things with words*”. Він запропонував ідею, що висловлювання може бути не лише описом дійсності, а й самим актом дії, звідси походить і назва теорії [35, с. 7 – 30].

Наступним дослідником, що заглибився у теорію комунікативних актів був Дж. Серль (1969), який окреслив типи комунікативних актів, використовуючи попередні судження Дж. Л. Остіна. Цими типами комунікативних актів виступають: репрезентативи (ствердження), директиви (накази, прохання), комісиви (обіцянки), експресиви (вияв емоцій) та декларації (акти, що змінюють ситуацію через сам факт висловлювання) [43, с. 3-13].

1) Репрезентативи – відображають стан речей, ствердження певного факту. Наприклад, “*Every second counts*” (комунікатор повідомляє факт).

2) Директиви – накази, прохання, порада. Спонукають реципієнта до дії. Наприклад, “*Calm down and put your clother on*”.

3) Комісиви – обіцянки, зобов'язання, погрози. Комунікативний акт, що зобов'язує мовця до конкретної дії в майбутньому. Наприклад, “I am going to bite your foot”.

4) Експресиви – використовуються для вираження психологічного стану мовця. Наприклад, “*You guys can all judge me all you want but I don't care*” (вираження байдужості).

5) Декларативи – сам комунікативний акт змінює стан речей. Наприклад, “I want you to know I am not angry with you. I love you.”.

Згідно зі словами Нордквіста Р. (2025) теорія комунікативних актів за своєю суттю дозволяє не тільки пояснювати як висловлювання нас інформують, але й яким вони чином виконують акт, дію, посередництвом мовлення [41].

За словами Н.О. Бігунової (2024), традиційно комунікативний акт вважається найменшою частиною мовної діяльності. Він оцінюється за інтенційністю, конвенційністю, адресатністю, щирістю та ефективністю. Локутивний, іллокутивний і перлокутивний компоненти є основними компонентами прагматичної структури комунікативного акту [4, с. 25].

Теорія комунікативних актів визначає три типи мовленнєвих актів: 1) локуторний акт. 2) Іллокутивний акт. 3) Перлокутивний акт.

Локутивний акт – це безпосередній акт(дія) вимовляння речення у вираженні його граматичної, синтаксичної, лексичної та фонетичної структур. Наводячи приклад, локутивного акту – “*She would get so mad*” – локутивний акт просто полягає у вимові певного виразу з конкретною граматичною структурою та змістом.

Іллокутивний акт – це намір мовця під час вимовляння речення (локутивного акту). Це те, яку функцію речення виконує у безпосередньому дискурсі та який намір воно виражає. За функцією іллокутивного акту зроблено класифікацію комунікативних актів зазначеної вище. Іллокутивним актом може бути наказ, прохання, вибачення, привітання, оголошення тощо. Іллокутивний акт стоїть поза локуторним актом і виражається непрямо та

подається вільному декодуванню, що призводить до неправильного розуміння наміра комунікатора реципієнтом.

Перлокутивний акт – це ефект, який висловлювання справляє на викладача. Іншими словами, це певний психологічний, емоційний або поведінковий результат сказаного. Перлокутивний акт насамперед є результатом локуторного акту, а не іллокутивного акту. Адже намір людини (іллокутивний акт) має скоріше непряме вираження.

Один вираз можна проаналізувати на рівні трьох різних комунікативних актів. Таким чином, вираз “ *She would get so mad*” можна трактувати наступним чином:

- Локуторний акт – “ *She would get so mad*” – фраза з граматичною структурою питання
- Іллокутивний акт – “ *She would get so mad*” – вона була зла, а зараз розлютиться ще більше.
- Перлокутивний акт – “ *She would get so mad*” – реципієнт задумується над своїми попередніми діями, які до цього призвели.

За класифікацією А.Д. Бєлової. (2004) комунікативні стратегії поділяються за рядом опозицій: 1) універсальні – етнічно-специфічні 2) загальноновживані – індивідуальні 3) загальноновживані - вікові 4) загальноновживані – статусно-зумовлені 5) унісекс - гендерно-марковані 6) вербальні - невербальні 7) атемпоральні – обмеженні в часі 8) кооперативні - конфліктні 9) інформативні – спонукальні [3, с.14].

Як директивною, так й експресивною комунікативною стратегією з емоційним забарвленням може виступати комунікативний акт компліментів та лестощів. Була проведена низка досліджень щодо цих двох комунікативних тактик. Насамперед, Ю.О. Микитюк відмежував компліменти від інших суміжних комунікативних актів. Відмежовано було комплімент від такого комунікативного акту, як лестощі, за фактором щирості [25, с. 521]. Д.О. Гулієва досліджує застосування позитивної та негативної оцінки в англо-американській неофіційній комунікації та визначає

лестощі як стратегію комунікації, в якій суб'єкт прагне отримати вигоду на фоні демонстрації прихильного ставлення до адресата [9, с.163]. М.В. Косовець, дослідивши комунікативну стратегію маніпулювання в англomовних детективних романах, стверджує, що лестощі, а також провокування, попередження, загроза, шантаж і вмовляння є тактиками реалізації стратегії маніпулювання в мовленні детектива [15, с. 163].

Узагальнюючи, теорія комунікативних актів є фундаментальною частиною прагматики, яка дозволяє пояснити, як саме мовлення виконує дії – інформує, впливає, зобов'язує, виражає емоції або змінює соціальний стан. Основні типи актів, окреслені Л. Остіном і розвинені Дж. Сьорлом, дозволяють класифікувати висловлювання за їх іллокутивною силою. Окрім базових актів, у ТКА виділяються також локуторні та перлокутивні компоненти, які разом створюють повну прагматичну структуру висловлювання.

Значну увагу в межах ТКА приділено перформативності та контекстуальній обумовленості мовлення, а також комунікативним стратегіям, які реалізують певні наміри мовця в різних умовах — від повсякденного діалогу до інституційного дискурсу. Дослідження окремих тактик, як-от компліменти та лестощі, виявляють важливість щирості та маніпулятивного потенціалу мовлення, що особливо актуально для аналізу художнього тексту, реклами або політичної комунікації.

Висновки до розділу 1

Проаналізувавши наукові дослідження щодо емоційної лексики можна прийти до висновку, що емоційна лексика охоплює слова, які мають емоційний характер. Ці слова демонструють як зміст, так і емоції мовця. Емоційна сема, смислова одиниця, яка позначає емоції, відрізняє емоції як мовну категорію та те, як вони передаються через мову. Емоційна лексика має вирішальне значення для досягнення прагматичного ефекту, а також для

спілкування та експресії. Саме вона формує емоційний клімат, визначає міжособистісні стосунки та передає соціально-психологічні аспекти спілкування.

Кінодискурс є видом комунікації, який є складним, має багато компонентів і використовує багато кінематографічних методів кодування інформації. У центрі цього типу комунікації перебуває людина як персонаж, глядач і мовець, які взаємодіють через вербальні, невербальні та екстралінгвістичні засоби. Його здатність передавати ідеї та почуття є результатом його антропоцентричності, інтертекстуальності, інтермедіальності, експресивності та емоційності. Дискурс у кіно виконує естетичну, комунікативну та впливову функцію, відображаючи культурні й соціальні особливості комунікантів завдяки синергії тексту, образу, звуку, інтонації та контексту тощо.

Теорія комунікативних актів в лінгвістиці дозволяє аналізувати не лише зміст висловлювання, але й його намір, реакцію адресата та функцію мовця. Теорія мовленнєвих актів є особливо важливою для кінодискурсу, оскільки діалоги персонажів часто мають на меті не лише передачу інформації, але й формування емоцій, управління розвитком сюжету або створення комічного або драматичного ефекту. Таким чином, дослідження мови як інструменту дії в художньому та аудіовізуальному середовищі можливе завдяки теорії комунікативних актів.

РОЗДІЛ 2

ЛЕКСИЧНІ ОСОБЛИВОСТІ ЕМОТИВНОЇ ЛЕКСИКИ В СУЧАСНОМУ АМЕРИКАНСЬКОМУ КІНОДИСКУРСІ “ЕЙФОРІЯ”

2.0. Вступні зауваження

У другому розділі нашої роботи ми аналізуватимемо лексичні особливості емотивної лексики в сучасному американському кінодискурсі на основі серіалу “Ейфорія”. Нами було переглянуто 8 епізодів другого сезону серіалу “Ейфорія” та проаналізовано транскрипти цих епізодів для подальшого аналізу емотивної лексики. У першому підрозділі увагу буде приділено лексико-семантичним групам, або семантичним класам слів на позначення емотивної лексики у серіалі. У другому підрозділі ми окреслимо структуру лексем на позначення емоцій – буде проаналізовано способи словотворення емотивної лексики у серіалі. У третьому підрозділі також буде окреслено стратифікацію слів на позначення емоцій в серіалі.

2.1. Семантичні класи слів на позначення емотивної лексики у сучасному американському кінодискурсі

У цьому підрозділі ми аналізуємо та класифікуємо саме лексико-семантичні групи емотивних лексем на позначення різних емоцій: гніву, страху, смутку, радості, любові, подиву, огиди, сорому, заздрості та розгубленості.

Лексико-семантична група на позначення емоції “гнів”: *mad, pissed, fucking angry, hate, yell, scream, blow up, freak out, rage, snap,*

Як зазначає Oxford Learner’s Dictionaries *rage* означає інтенсивне або неконтрольоване відчуття гніву, *mad-* дуже розлючений [46]. *Pissed* за Merriam-Webster має розмовне, емоційно інтенсивне забарвлення [45].

Лексико-семантична група на позначення емоції “страх”: *fear, worried, afraid, anxious, terrified, panic, scared, nervous, shaking, paranoid.*

e.g. “*I was worried I’d lose my job*”; “*I was absolutely terrified*”; “*She was damn shaking after the news*” etc.

Як зазначає Cambridge Dictionary, всі ці слова мають різні рівні страху, від помірного занепокоєння до панічного страху, зокрема *afraid* означає в стані страху або не спокою, *worried* – тривожний через можливу подію [44].

Лексико-семантична група на позначення емоції “смуток”: *feel down, sad, cry, depressed, heartbroken, tears, pain, lonely, sorrow, miserable, miss you*

e.g. “*I felt down for no reason*”; “*made me wanna cry, honestly*”; “*I really miss you these days*”.

Ця група слів відображає різні градації смутку. Згідно з Merriam-Webster, *heartbroken* означає бути під впливом сильного розчарування, а *sad* – бути сумним [45].

Лексико-семантична група на позначення емоції “радість”: *happy, laugh, smiling, excited, joy, dancing, good vibes, fun, lighthearted, cheer*

e.g. “*Because I was happy*”; “*She was smiling, laughing*”; “*People dancing, talking molly*”; “*that’s the most fun I had after I got out of the rehab*” etc.

Дана група передає позитивні емоції та внутрішнє піднесення персонажів. Oxford Learner’s Dictionaries трактує слова: *joy* як глибоке відчуття щастя, а *happy* – веселий [46].

Лексико-семантична група на позначення емоції “любов”: *heart, love, sweetheart, babe, kiss, care, darling, cuddle, trust*

e.g. “*Hey, sweetheart*”, “*Oh, babe*” “*I love you*” etc.

Ця група ілюструє романтичні емоції персонажів. *Love* – глибоке почуття прихильності, а *darling* та *babe* мають розмовне, лагідне забарвлення [44].

Лексико-семантична група на позначення емоції “подив”: переважають вигуки-афективи: *whoa, wow, no way, oh my god, really?* та інші емотиви-дескриптори: *shocked, stunned, unbelievable, gasp, didn't expect*

e.g. “*Wow, that's fuckin' crazy*”, “*oh my god, what' happened here?*”, “*No way you really said that*” etc.

Лексико-семантична група на позначення емоції “огида”: емотиви-дескриптори: *nasty, gross, disgusting, filthy, dirty, sickening, hate that, pervert;* та вигуки-афективи на позначення моментальної реакції: *ugh, ew.*

e.g. “*You're so nasty*”, “*ugh, I hate that so much*” etc.

Лексико-семантична група на позначення емоції “сором”: *sorry, ashamed, embarrassing, my fault, regret, can't believe I did that, humiliated, blame, guilty, pathetic.*

e.g. “*Gosh, that's embarrassing*”, “*it's really my fault, you don't have to be sorry*” etc.

Ця група відображає емоції самокритики. Відповідно до Merriam-Webster *ashamed* – відображає почуття сорому, *embarrassing* – відчуття незручності [45].

Лексико-семантична група на позначення емоції “заздрість”: *wish, feel jealous, envy, I want that, you're lucky, why not me?, oh, look at her!, compare*

e.g. “*Huh! You wish*”, “*You're so confident I feel jealous*” etc.

Ця група ілюструє почуття конкуренції, заздрості. *Jealous* означає відчувати заздрість успіху чи щастю когось іншого, *envy* – бажання мати щось, що має хтось інший [46].

Лексико-семантична група на позначення емоції “розгубленість”: *she's lost, doubt myself, what?, huh?, no idea, confused, don't get it, unsure, mind gone blank, question*

e.g. “*She's completely lost. Like, she doesn't even know who she is anymore.*”, “*Sometimes I just doubt myself so much I can't even move.*”, “*I have no idea what's going on.*” etc.

Таким чином, аналіз лексико-семантичних груп слів, дозволяє зробити висновок про емоційну багатогранність серіалу. Аналіз емотивної лексики серіалу «Ейфорія» дозволив виокремити десять лексико-семантичних груп, кожна з яких об'єднує слова з подібним семантичним ядром, що репрезентують ключові емоційні стани персонажів: гнів, страх, смуток, радість, любов, подив, огиду, сором, заздрість і розгубленість. Усі ці групи мають яскраво виражене емоційне забарвлення, утворені як із повнозначної лексики (іменників, дієслів, прикметників), так і вигуків-афективів, що часто використовуються в діалогах як маркери афективного стану. Найбільшу кількість емотивних лексем було виявлено у лексико-семантичних групах на позначення емоцій “гнів”, “смуток”, та “любов”. Це пов'язано з тим, що емоційно ядро серіалу пов'язане з депресивними станами, негативними емоціями сильного зовнішнього прояву, такими як гнів, та романтичними стосунками. У той час як в тематиці серіалу інші емоції, й відповідні ним лексико-семантичні групи на позначення цих емоцій, знаходяться в периферії, а не в ядрі історії серіалу.

2.2. Структура лексем на позначення емоцій у сучасному американському кінодискурсі

Зважаючи на те, що кінематограф є суттєвим відображенням мови народу, при аналізі структури та способів словотвору емотивних лексем в серіалі “Ейфорія” ми очікуємо отримати результати схожі з результатами дослідженням Овчаренка І.В. Хоча враховуючи вузькість вибірки, ми готові до результатів, що відрізняються від попереднього дослідження.

Після аналізу транскриптів 2 сезону ми проаналізували в загальному 274 емотивних лексичних одиниць, які використовуються для вираження таких емоцій, як гнів, страх, смуток, радість, любов, подив, огиду, сором, заздрість і розгубленість.

Найпоширенішими були прості лексеми (слова, що складаються тільки з кореню) та фразові конструкції (словосполучення, коллокації та фразові дієслова), що пояснюється природністю, емоційністю та спонтанністю діалогів у серіалі. Деривативи (слова утворені афіксальним методом), які деталізують або посилюють емоційний зміст, також складають значну частину проаналізованих лексем. Звертання передають імпульсивні емоції та соціальну близькість персонажів.

Розглянемо їх детальніше.

Найбільшою є група слів, що є одноосновними (81 од. 29,6%), такими словами є, до прикладу: *love, hate, cry, mad, sad, trust, laugh, shock, wish, pain, trauma, yearn, baby, cruel, fuck, heart, bitch, shit, weird, mean, drunk, care, worst, chill, blame, bad, calm, whore, slut, sweet, torn, scare, weak, dead* – це слова без афіксів, що складають найуживанішу групу, яка найчастіше зустрічається в діалогічному мовленні серіалу.

Ідентичною групою за частотою використання є складні лексеми (словосполучення, фразові дієслова, колокації), що складає 81 од., 29,6% вибірки емотивних лексем. Цими словами є: *chill out, shut up, piss off, calm down, stress out, rat out, take advantage of, love at 1st sight, overwhelming fear, to be in love, drop dead, super awkward*, та множинні словосполучення із лексемою *fucking* (*selfish, anxiety, liar, idea, weed, issue, dead, done, hurts, deserves, etc.*).

Третьою найпоширенішою групою є слова, що утворені суфіксальним методом, тобто деривативи. Вони складають 52 од., що є 19% з вибірки емотивної лексики. Прикладами таких слів є: *fearful, hopeless, shocking, fucking, scared, fearless, serious, sexiest, keeper, violent, careful, harder, awkward, manipulative, passive, courage, happier, bored, lonely, grateful, etc.* Ці слова формуються шляхом суфіксації й відображають специфічні нюанси емоційної оцінки, часто в описах ситуацій або станів. Суфікси *-ful, -less, -ed, -ing* активно використовуються для передачі станів або якостей, часто пов'язаних із негативним забарвленням.

Менш репрезентативною підгрупою є слова утворені префіксально-суфіксальним (афіксальним) методом (14 од. 5,1%) – *disgusting, irritating, unloved, dissatisfied, disappointed, underestimate, overwhelming, debilitating, retarded, confidence*, etc. Ці лексеми поєднують у собі префікси (часто заперечення або підсилення: *un-, dis-, mis-*) та суфікси (*-ed, -ing, -ful*) для точнішої передачі негативних, складних або неоднозначних емоцій.

Також малочисельною виявилися складені емотиви (14 од. 5,1%): *snowflake, ashtray, scumbag, two-faced*, etc.

Найменш репрезентативною групою є префіксальна – всього 2 од. з вибірки, що складають 0,7% відсотків групи: *believe, afraid*.

Афективні вигуки становлять 24 лексеми та 8,8% від загальної вибірки (*God, Geez, well, yeah, damn, no, etc*) та скорочення, що складають 6 лексем та 2,1% від вибірки (*OK, okay, bro, hon (honey)*).

Таким чином, проведений аналіз емотивної лексики транскриптів серіалу «Ейфорія» показав, що структура емоційно забарвлених лексем в американському варіанті англійської мови базується на типових для англійської словотворчих моделях. Серед цих моделей домінують прості слова (29,6%) і фразові конструкції (29,6%), що свідчить про природність і спонтанність усного діалогічного мовлення. Суфіксальні деривати становлять 19% вибірки. Вигуки-афективи, афіксальні, префіксальні та складені емотиви та скорочення (8,8 – 0,7%) виявилися мало характерними для досліджуваного матеріалу, але вони також відіграли важливу роль у створенні живої інтонації та маркуванні соціальної близькості героїв (див. додатки).

2.3. Стратифікація слів на позначення емоцій у сучасному американському кінодискурсі

Стратифікація – це поняття на позначення розшарування. Адже саме слово походить від латинського *stratum*, що означає “шар”. Так, у лінгвістиці,

стратифікація – це поняття на позначення розшарування мовної системи на різні шари за визначеними критеріями. Так, до прикладу, є стратифікація безпосередньо мовної системи. Таким чином, мову можна розділити на наступні шари: фонологічний рівень, морфологічний рівень, лексичний рівень, синтаксичний рівень, прагматичний/дискурсивний рівень мови. Це базова стратифікація, що відображає ієрархічні співвідношення рівнів мови, якщо не брати до уваги проміжні рівні.

Так само може бути стратифікація вжитку мови в залежності від соціального класу або соціальної ситуації вжитку, до якого належить мовець та мовлення. Тобто, соціолінгвістична стратифікація виокремлює такі можливі шари: соціального статусу мовця, освіти, віку, професії та/або регіону.

Стратифікацію слів на позначення емоцій в другому сезоні серіалу “Ейфорія” ми вирішили здійснювати за наступними критеріями:

- 1) Морфологічний критерій (за частинами мови);
- 2) Стилістичний критерій (за стилістичною маркованістю лексичної одиниці);
- 3) За критеріями емоційної валентності (позитивна, негативна, нейтральна).

Дані аналізу буде надано у таблицях нижче.

Таблиця 2.1

Морфологічна стратифікація (за частинами мови)

Іменники (41 од., 15%)	<i>love, fear, joy, pain, sorrow, guilty</i>	Зазвичай позначають емоційний стан або почуття. Переважно є емотивами-денотативами на пряме називання емоції
------------------------	--	--

Дієслова (50 од., 18,2 %)	<i>cry, laugh, doubt, blame,</i>	Денотують дію або процес, що описують емоційну реакція. Є емотивами-дескриптивами на непрямий опис емоцій
Прикметники (78 од. 28%)	<i>sad, mad, happy, hopeless, disgusting</i>	Емоційна оцінка, опис стану
Вигуки (24 од. 8,8%)	<i>ugh, ew, wow, huh, damn</i>	Вигуки миттєвої емоційної реакції
Фразові одиниці (81 од. 29,6%)	<i>freak out, blow up, feel down, miss you</i>	Багатослівні конструкції з емоційною семою

Зі стратифікації емотивної лексики за категорією частини мови ми можемо спостерігати домінатність фразових одиниць (29,6%) та прикметників (28%) на позначення емоційних станів персонажів. Це зумовлено дискурсивними особливостями на пряме вербальне позначення емоцій, яке здійснюється насамперед за допомогою емотивів-денотатів та дескрипторів. Тіпкож часто вживаються дієслова (18%) та іменники (15%). Найменше вжито вигуків (8,8%).

Таблиця 2.2.

Стилістична стратифікація емотивної лексики

Нейтральна (49 од. 18%)	<i>love, fear, trust, pain, joy, calm</i>	Базові емоції, що передаються без додаткової експресії
Розмовна (143 од. 52%)	<i>freak out, miss you, feel down, babe</i>	Вживані у живій комунікації, часто у формі сленгу або фраз

Вульгарна (82 од. 30%)	<i>ugh, ew, pissed, damn, shut up, fuck, fucking, shit, bitch, whore</i>	Несуть грубий відтінок, нецензурну лексику, використовують або в комічному або в контекстах емоційного напруження
---------------------------	--	---

Отже, згідно зі стилістичною стратифікацією, серіал використовує найбільшу кількість розмовної (52%) та вульгарної (30%) емоційної лексики (82% разом) (див.додатки), що відповідає жанру підліткової драми з природним діалогом.

Таблиця 2.3.

Стратифікація за емоційною валентністю

Позитивна (26 од. 9,5%)	<i>happy, love, joy, trust, relief, kiss</i>	Передають позитивні міжособистісні взаємини, полегшення, прив'язаність
Негативна (199 од. 72,6%)	<i>hate, fear, cry, rage, disgusting, regret</i>	Відображають конфлікти, страхи, травматичні стани персонажів та емоційну напруженість епізоду або сцени
Нейтральна(змішана) (49 од., 17,9%)	<i>hug, smile, calm, baby, doubt, wish</i>	В залежності від контексту та невербальних кіно-кодів можуть означати як щось позитивне, так і негативне

Понад 72% лексики має негативну емоційну валентність, що логічно для шоу, тема якого охоплює залежності, травми, втрати та емоційний дистрес. Незважаючи на те, що позитивна лексика також присутня, вона

часто використовується в контрастних контекстах. Це характеризує серіал “Ейфорія” як депресивний та пригнічений, що розкриває теми насамперед переживання негативних емоцій та досвіду.

На основі проведення стратифікації емотивної лексики в серіалу “Ейфорія” ми можемо зробити низку висновків для нашої наукової розвідки.

Результати стратифікації свідчать про високу частоту використання словосполучень, дієслів та прикметників у вибірці з 274 лексичних одиниць, які пройшли стратифікацію за морфологічним критерієм. Це підтверджено високою частотою використання цих частин мови на позначення базових людських емоцій та опису їхніх емоційних станів.

Кількісні підрахунки також засвідчують часте вживання вульгарної та розмовної стилістичної лексики, що свідчить про переважання природного, спонтанного та реалістичного типу мовлення персонажів, яке наближене до живого молодіжного дискурсу.

Домінування лексем з негативною емоційною семою свідчить про характер драматургії серіалу, що досліджує переживання людьми серії негативних досвідів та емоцій.

Висновки до розділу 2

У другому розділі нашої наукової розвідки було опрацьовано та проаналізовано вибірку з 274 лексичних одиниць на позначення емоцій взятих з другого сезону серіалу “Ейфорія”. Було стратифіковано емотивну лексику серіалу за семантичними категоріями, тож її було розподілено на 10 різних лексико-семантичних груп. Стратифікація на ЛСГ продемонструвала, що найбільша частка емотивних лексем позначає емоції “гнів”, “смуток” та “любов”.

У результаті аналізу емотивної лексики було виявлено, що словотворча структура емоційно забарвлених лексем в американській мові базується на типових для англійської словотворчої моделі. Прості слова і словосполучення домінують у цих моделях (по близько 30% кожна група),

що свідчить про те, що усне діалогічне мовлення є природним і спонтанним в цьому серіалі. У 19% вибірки представлена суфіксація, яка часто використовується для передачі негативних емоцій. Вигуки-афективи, префіксація, афіксація та словоскладання були найменш репрезентативними (8,8 – 0,7%), але вони також відіграли важливу роль у формуванні живої інтонації та маркуванні соціальної близькості героїв.

Стратифікація емотивної лексики серіали також свідчить про наступні тези: серіал найчастіше всього використовує словосполучення (30%) та прикметники (28%) для прямого позначення та опису емоцій; результати демонструють домінування розмовної (52%) та вульгарної лексики (30%), що характерне живому діалогічному спілкуванню, що відбувається між персонажами; поширене використання лексем з негативним емоційним забарвленням (73%) свідчить про драматичну тематику та проблематику серіалу.

РОЗДІЛ 3

ПРАГМАТИЧНІ ОСОБЛИВОСТІ ЕМОТИВНОЇ ЛЕКСИКИ У СУЧАСНОМУ АМЕРИКАНСЬКОМУ КІНОДИСКУРСІ «ЕЙФОРІЯ»

3.0. Вступні зауваження

У розділі 3 нашої наукової розвідки щодо використання емотивної лексики у сучасному американському кінодискурсі ми аналізуємо та інтерпретуємо прагматичні особливості емотивів в контексті теорії комунікативних актів Остіна та подальшої класифікації комунікативних актів Серля. Для зручності викладу та перевірки інформації, комунікативні акти з емотивним семантичним наповненням описуються у їхньому хронологічному порядку появи в 2 сезоні серіалу “Ейфорія”.

3.1. Ілокутивні та перлокутивні аспекти емотивної лексики в серіалі “Ейфорія”

Як зазначалось раніше, ілокутивна сила висловлювання або емотивної лексичної одиниці, словосполучення, речення тощо - це комунікативний намір мовця. У контексті нашої наукової розвідки ми розглядає ілокутивний комунікативний акт закладений акторами, режисером, сценаристом та іншими людьми, що працювали над фільмом для створення перлокутивного комунікативного акту – власне прагматичного ефекту, який емотивний вираз персонажа має на глядацьке сприйняття нарративу. Далі описані ілокутивні та перлокутивні аспекти емотивної лексики у висловленнях персонажів у хронологічному порядку їх появи в сюжеті.

Епізод 201 (2 сезон, епізод 1)

“*Heu, fuckface!*” - Ілокутивний аспект - створення образливого тону звертання одного персонажа до іншого та використання вульгаризму для привернення уваги й провокації. Перлокутивний аспект - створення

атмосфери грубого середовища у глядача, розвиток відрази до мовця та підвищення рівня напруженості

“Who the fuck bring the kid to a drug deal?” - Ілокутивний аспект виражається настроями осуду та здивування. Саме запитання є риторичним та не потребує відповіді - воно використовується персонажем для вираження ідей осуду дій іншого персонажа. Перлокутивний ефект - створює напругу, глядач відчуває аморальність усієї ситуації, з'являється відчуття небезпеки

“He is not a kid, asshole. He is my partner.” - Ілокутивним аспектом цього емотивного вислову є регуляція, корекція попереднього риторичного запитання, що ми згадали вище. Перлокутивним ефектом є створення напруги та утворення словесного конфлікту між персонажами.

“That fuckin’ bowl-cut cocksucker fucked us both up the ass, snowflake.” - Ілокутивний аспект визначається, з одного боку, високим рівнем використання вульгарної лексики, що може асоціюватись з наміром передати атмосфера агресії та напруження, а з іншого боку - емотивний вислів є гіперболічним, а отже у декого може викликати гумористичний ефект (перлокутивний аспект).

“Your mom had a pure heart, but your daddy always took advantage of it” - Ілокутивний аспект - оціночне твердження про минуле персонажа, що має відповідний перлокутивний аспект (викликає у глядача співчуття, глядач сприймає яскравий контраст між позитивним та негативним)

“What are you, a little fucking ashtray?” - Ілокутивним актом тут є намір знецінити та поглузувати з іншого персонажа. Перлокутивним ефектом є створення відчуття приниження, а також створення змішаного відчуття як комічного так і грубого. Використання означення “little” у цьому вислові також створює віковий контраст між персонажами, або визначає ієрархічні стосунки між ними.

“You fucking take my money! You scumbag!” - Ілокутивним актом є акт звинувачення, образи та активної агресії. Таким чином, перлокутивним актом є створення інтенсивного конфлікту та відчуття напруженості у глядача.

“Is she going to be OK?” - Ілокутивним актом є демонстрація турботу та занепокоєння зі сторони одного персонажа про іншого героя. Перлокутивним аспектом цього емотивного вислову є констатація та характеристика стосунків між цими двома персонажами як теплих та дружніх. Більш того, це підсилює відчуття співпереживання у глядача.

“Yo, can you tell her to shut the fuck up?” - ілокутивним актом є вираження прохання через третю особу з елементами агресії та роздратованості. Перлокутивним актом є створення дискомфорту та пригнічення атмосфери для глядача

“Yeah, Rue, you gotta chill out back there for real.” - Ілокутивним актом є прохання-попередження, заклик до спокою. Може здатись, що глядач у цьому побачить контрольовану турботу про персонажа, але перлокутивний ефект тут дещо інший - складається враження не про турботу, а про знецінення негативного емоційного стану.

“For real. You are pissing me off.” - Ілокутивним актом є відкрите вираження злості персонажа по відношенню до іншого герою серіалу. Перлокутивним актом є виклик напруги у глядача та створення конфлікту.

Епізод 202.

“I don't wanna weird you out or anything” - Ілокутивним актом є намір виразити ввічливе передбачення реакції одного персонажа на дії/поведінку іншого персонажа. Наміром також є пом'якшення вислову та деескалація напруги. Перлокутивним ефектом є пом'якшення потенційно незручного та негативного повідомлення, також глядач відчуває певну соціальну невпевненість мовця.

“Rue? I said “I love you”” - Ілокутивним аспектом цього емотивного висловлення є повторне твердження для наполягання на певній емоційній реакції партнера комунікації, який проігнорував попереднє повідомлення. Перлокутивним аспектом вислову є підсилення інтимності сцени та драми, у глядача зростає навантаження та тривога щодо відповіді іншого персонажа.

“If this asshole says anything about dealing drugs, I will slit his fucking throat with a quad” - ілокутивним аспектом емотивного виразу є погроза (перформативна агресія). Перлокутивним аспектом виступає виклик страху і тривоги, розуміння різких негативних емоцій персонажа, наголошення крайньої жорстокості та ризику для одного з персонажів.

“Sorry, introductions are usually very, um, overwhelming and debilitating for me” Ілокутивним аспектом вислову є намір мовця як пом'якшити незручну комунікативну ситуацію так і пояснити/виправдати свою соціальну невпевненість. Перлокутивним аспектом вислову є те, що глядач сприймає персонажа у цій сцені м'якшим, уразливим та частково соціально тривожним.

“Yeah, I know, he’s a horrible person but I am kind of torn” - ілокутивно цей вислів виражає сумнів та внутрішню рефлексію, певні душевні контрверсії. Перлокутивно вислів демонструє моральну неоднозначність глядачу: у нього викликає складність щодо побудови свого оціночного ставлення персонажа.

“Ashtray was so pissed off he couldn’t talk to Fez” - ілокутивно цей вислів є репрезентативом-експресивом, тобто описом емоційного стану персонажа та поясненням його поведінки. Перлокутивний аспект виражений у підсиленні драми, вказує на серйозність конфлікту, глядач відчуває напруження між персонажами.

“Hon... I don’t wanna scare you, but something happened to Rue. She’s okay, she’s okay... but I think she overdosed” - Ілокутивним актом є пом'якшене попередження та передача негативних новин. Перлокутивно вислів викликає хвилювання у глядача та змушує хвилюватись за героїню серіалу.

Епізод 203.

“Don’t be a pussy! Come on, work hard!” - ілокутивним актом є директива у грубій формі, заклик до дії із елементами приниження. Створює

тиск і виклик; глядач відчуває агресію, але й прагнення змусити до дії (перлокутивний акт).

“Marsha, I am going to bite your foot, I swear to God” - Ілокутивно цей вислів є жартівливою дружньою погрозою, що намагається виразити легке роздратування. Перлокутивним актом є внесення легкості та позитивного настрою у сцену.

“Why would you wanna start smoking weed?” - Ілокутивним актом є намір мовця не тільки дізнатися про мотивацію комунікативного партнера вживати заборонені речовини, а й вплинути на вибір партнера. Перлокутивно це виражає турботу про персонажа зі сторони іншого персонажа й глядач може дати оціночне ставлення діям героїв сцени.

“Cause’ I have fucking panic attacks every day” - Ілокутивним актом є відповідь-обґрунтування не з метою самої відповіді, а для того, що від мовця “відчепилися”. Перлокутивно показує внутрішню боротьбу й травму; у глядача — співчуття та розуміння конфлікту.

“You are so fucking selfish” - Ілокутивно вислів є прямолінійним звинуваченням, експресивом для вираження оціночного ставлення одного персонажа до іншого. Перлокутивно викликає сором, захист або агресію; у глядача — відчуття конфлікту та токсичності.

“The fuck... is.. wrong.. what the f...” - Ілокутивним актом є вираження шоку, нерозуміння ситуації. Тут варто звернути увагу на еліптичну структуру речення. Еліipsis як художні засіб використовується для підкреслення відчуття нерозуміння. Перлокутивним актом є створення моменту хаосу, паніки, глядач відчуває непередбачуваність сцени.

“Both of you are fucking crazy! You are just like mum!” - Ілокутивним актом є образа та порівняння з членом сім’ї. Перлокутивно це глядачеві вказує не тільки на токсичність стосунків цих персонажів й конфліктність ситуації, а й краще розкриває сімейні проблеми мовця.

“I think being single’s really stressing you out” - Ілокутивним актом є вираження оціночного ставлення персонажа яке виникло як наслідок

спостереження. Перлокутивним актом є виклик рефлексії у адресата та розуміння прихованих мотивів персонажів у глядача.

“Like, I remember how good parts felt, but when it was bad was it really that bad? Or am I just telling myself this because I am bored and lonely?” -

Ілокутивним актом вираженням тут є намір передати довгу рефлексію персонажа про природу своїх внутрішніх бажань. Показує самосумнів, емоційне зцілення; у глядача — глибоке співпереживання, надія на здорові стосунки (перлокутивний аспект).

Епізод 204.

“I don’t think you understand how much I love Jules” - Ілокутивно це висловлення сильного романтичного почуття, а також імпліцитне зауваження. Перлокутивний акт - виклик у глядача емпатії до мовця й підсилення драми у стосунках між персонажами.

“I’m so fucking high” - Ілокутивним фактом є дескриптив, констатація факту про стан наркотичного сп’яніння, проте перлокутивним аспектом тут виступає створення непередбачуваності ситуації, можливих небезпечних дій персонажа, й, як результат, підвищеної тривоги глядача.

“Oh God, that’s embarrassing” - Ілокутивним актом є експресив, вираження самоусвідомленого почуття сорому. Перлокутивним актом є створення відчуття сорому за героя, або комічності ситуації, глядач краще відчуває вразливість персонажа.

“Did you know that I loved you? ... Did you feel loved by me?” - Ілокутивним актом тут виступає серія питань про романтичні почуття. Перлокутивно створюється ефект суму і співчуття, демонструє емоційну розгубленість та незбалансованість стосунків.

“I think she has a crush on you” - Ілокутивним актом виступає повідомлення-спостереження. Перлокутивно має наступний ефект на глядача: викликає цікавість, інтригу, передчуття любовної драми.

“We should make her jealous” - Ілокутивним актом є реквестив, пропозиції виконати маніпулятивну дію стосовно іншого персонажа.

Перлокутивним актом є створення у глядача відчуття нещирості, інтриги та гри з почуттями.

“I like.. I can’t fucking stand Ethan.. I don’t know.. He’s like sweet and, like, something good finally happens, but I am ten times more miserable. Well, there’s a difference between what you think you want and what you actually want” -

Ілокутивним актом є продовжена внутрішня рефлексія та пояснення своїх почуттів з точки зору суб’єктивної моралі персонажа. Перлокутивним актом є створення у глядача почуття психологічної глибини, показує самозвинувачення та пошук сенсу.

Епізод 205.

“I want you to know I am not angry with you. I love you.” - ілокутивним актом є констатація факту підтримки персонажа іншим персонажем, запевнення в любові (експресив). Перлокутивним актом для викладача є співчуття до персонажа (у контексті сцени - матеріа) яка намагається підтримати свою доньку.

“I know you’re doing drugs again.” - Ілокутивним актом є декларація звинувачення. Перлокутивним актом є провокування оборонної поведінки звинуваченого персонажа та створює очікування конфлікту глядачем. *“Really?! You are gonna rat me out to fucking mom...?!”* - Ілокутивним актом є агресивне звинувачення. Також імпліцитно виражається директива щодо пояснення своїх дій. Перлокутивним актом є: по-перше, відчуття обурення у адресата та сильної напруги у глядача.

“What are you talking about? I never rat you out!” - Ілокутивним актом цього емотивного вислову є спроба виправдати себе та заперечити звинувачення. Перлокутивним актом є ескалація конфлікту між персонажами й посилення напруги у глядача. Також глядач може почати відчувати почуття несправедливості ситуації.

“I knew I never should’ve trusted you!” - Ілокутивним актом є констатація відчуття зради та розриву довіри. Перлокутивним актом цього висловлення виступає відчуття співчуття та трагізму у глядача.

"What did you do to the fucking suitcase?!" - Ілокутивно цей емотивний вислів є питанням-звинуваченням. Перлокутивним актом є створення ефекту відчуття серйозних наслідків для головної героїни твору, яка втратила "товар" у вигляді наркотичних речовин.

"You're smiling? Really?! You're proud of that?!" - Ілокутивним актом виступає риторичне запитання, що виражає обурення. Перлокутивним актом є ефективне вираження глядача крайньої ступені гніву мовця.

"You know what's a shame mom? My dad's dead! Kinda keeps you from admitting what a shit fucking mother you are!" - Ілокутивним актом виступає маніпулятивне звинувачення та виведення внутрішнього емоційного болю назовні. Перлокутивним комунікативним актом у глядача є сум і відчуття токсичної динаміки сімейних стосунків у персонажів.

Епізод 206.

"Rue? Baby, I need you to drink this, okay, baby? Come on, come on. Let's just take a sip, baby, please." - Ілокутивним комунікативним актом в межах цього висловлення є директика-прохання (реквестив, м'яке спонукання до дії), експресив материнської турботи (постійний повтор/анафора звертання "baby" відіграє роль інтенсифікатора емоцій.). Перлокутивним комунікативним актом вислову є відчуття занепокоєння у глядача, розвиток емпатії до матері головної героїни, глибше розуміння стосунків мовця та адресата.

"You know what I like about hospitals? They don't need to know how good of a person you are in order to take care of you." - Ілокутивним актом в межах цього вислову є експресив з прихованою докріпливістю. Ру дистанціюється і водночас натякає на власну провину у тому, що сталося в кінці минулого епізоду. Перлокутивним ефектом виступає те, що глядач відчуває гірки сарказм мовця, а також біль та безсилля зі сторони матері.

"I feel like you're lying to me." - Ілокутивним актом тут виступає звинувачення та експресив інтуїтивних відчуттів мовця стосовно адресата. Викликає напруження; глядач бачить дефіцит довіри - перлокутивний акт.

“A-And, to be honest, If you think I would lie about something that awful means there’s a big problem in this relationship.” - Ілокутивним актом є декларація руйнування довіри, наявний метамовний коментар про їхній взаємозв’язок. Перлокутивним аспектом є те, що глядач відчуває трагічність віддалення між мамою й донькою.

“People like that are rare. The doctor put my mom in touch with a rehab, which might have an open bed early next week. Told me to stay strong. My mom is one of those rare people, but maybe that’s cause’ she’s my mom.” - Ілокутивним актом мовця є рефлексивний репрезентатив + м’який експресив в межах цієї “надфразової єдності”. Перлокутивним актом є те, що глядач починає відчувати тепло й надію на Леслі (матір головної героїні) як на рідкісну людину; емоційний контраст із попереднім конфліктом.

“I don’t remember everything I said to my mom. I wish I could say I didn’t mean any of it. Is that actually true? I mean, I said it, I thought it, I felt it.” - Ілокутивним актом є самоаналіз, експресив провини у попередньому конфлікті. У глядача перлокутивний акт виражається у співпереживанні розумінні трагічної глибини героя.

“But if I’m being honest about who I am... I’m a liar, a thief, I’m violent, abusive, manipulative.” - Ілокутивним актом є самоідентифікація через негативні характеристики, в межах вислову присутній експресив самозвинувачення. Перлокутивний акт викликає у глядача сум і водночас розуміння масштабу проблеми Ру.

“It’s cold. Mom, it’s cold.” - Ілокутивним актом є експресив фізичного та емоційного стану мовця. Перлокутивним актом у глядача є відчуття вразливості мовця, надія(натяк) на відновлення здорових та люблячих сімейних стосунків.

“And even if I got clean today, nobody would forget the trauma of me not being clean.” - Ілокутивним актом є репрезентатив використаний мовцем у монолозі для вираження безнадійності. Перлокутивним актом у глядача є сум і відчуття безповоротності, безнадійності.

Епізод 207.

“I just... I keep second-guessing myself and getting anxious, like, if people are gonna think that it’s good or bad... or if it’s gonna upset people or not” - Ілокутивним актом у цьому емотивному вислові виступає експресив (саморозкриття, вираження тривоги) і також репрезентатив (виклад власного стану). Перлокутивним актом є формування емпатії глядача до мовця, демонстрація її вразливості та невпевненості.

“But why would anyone be upset by it?” - питання-конфронтив на вищеописаний нами комунікативний акт. Має на меті раціоналізувати та знизити тривогу адресата. Перлокутивним актом у глядача є суб’єктивне оціночне ставлення персонажа, що підтримує адресата, зниження негативного тону нарративу.

“Like, what if Cassie sees the play and thinks I’m being cruel, even though I am not?” - у цьому вислові ілокутивний аспект виражається гіпотетичним питанням-експресивом, що виражає страх втратити здорові та теплі стосунки з іншим персонажем (у контексті нарративу - із сестрою). Перлокутивним актом у глядача є співчуття, та відчуття страху конфлікту з сестрою. Глядач відчуває серйозність переживань персонажа.

“Well, how about you just don’t invite her then?” - ілокутивним актом є директива-порада, раціональне вирішення проблеми, трохи комічне. У глядача вже на цьому вислові утворюється контраст між рівнями емоційності двох персонажів: Леслі та Фезко. Леслі глядачеві здається емоційною та сентиментальною, у той час коли її комунікативний партнер залишається спокійно і до всього ставиться з простотою.

“No, she would get so mad..” - Ілокутивний аспект виражається у вигляді відповіді-конфронтиву на пораду Фезко. Також цей ілокутивний акт є експресивом, адже він намагається передбачити негативне реакцію сестри Леслі. Перлокутивним актом є підсилення драматичності, відчуття того, що Леслі потрапила у певну “пастку” та моральний конфлікт.

“Even more mad than if she actually saw the play?” - Ілокутивний аспект виражено питанням з нотками іронії, що є спробою змусити Леслі звжити наслідки та зробити вибір. Перлокутивним ефектом є те, що глядач відчуває більшу напругу та безвихідність ситуації, проте, глядач може і частково посміхнутись завдяки іронічному ставленню Фезко.

Епізод 208.

“Yeah, before you go, bro, I, I really gotta talk to you about somethin’.” - ілокутивним аспектом є ініціювання серйозної розмови. Перлокутивним актом є створення очікування, глядач відчуває, що зараз відкриються важливі або тривожні факти.

“The fuck is you talkin’ ’bout, bruh?” - Ілокутивним аспектом цього вислову є вираження недовіри до запиту, відсилка до абсурду адресата, контрзапит. Створює конфронтаційний тон, глядач починає робити передбачення, що скоро він почує важливу сюжетну інформацію, можливо, шокуючу - перлокутивний акт.

“Bro...The fuckin’ cops found Mouse’s body” - Ілокутивним актом є передача шокової новини, інформації про те, що почалося розслідування вбивства, у якому замішані персонажі. Перлокутивний акт - викликає у слухача/глядача шок, страх, змінює тон сцени на загрозливий та із відчуття ризику для персонажів.

“I thought you told me that Laurie killed Mouse, right?” - Ілокутивний аспект виражено уточнювальним запитанням для перевірки інформації. Перлокутивний акт - поява сумнівів та підозри, у глядача з’являється інтерес до уточнення інформації.

“You know Laurie and those fucking people, they scare me.” - Ілокутивним актом є експресив (вираження страху, відчуття небезпеки). Перлокутивний акт полягає у підсиленні відчуття загрози навколо Лорі та її оточення; глядач відчуває тривогу.

“Okay, this is becoming a fucking issue.” - ілокутивним актом тут виступає констатація ескалації проблеми. З точки зору перлокутивного

аспекту, це підсилює відчуття кризовості, глядач відчуває підвищений рівень напруги й страх за наслідки для персонажів.

Аналіз ілокутивного та перлокутивного аспектів висловів персонажів, в яких наявна емотивна сема, приводить до низки висновків щодо їх використання як стратегії передачі емоцій. По-перше, висловлювання персонажів, їхні комунікативні наміри, стани, емоції часто реалізуються ілокутивними актами, які виходять за межі простого інформування. Тут переважають репрезентативи (передача фактів про смерть, наркотики, зраду), директиви (накази, заклики, прохання), експресиви (образи, крики, панічні вигуки) та комісиви (обіцянки, загрози). Саме ця насиченість різними ілокутивними типами створює багатоплановий діалог, у якому слова стають діями: звинувачення провокують конфлікт, погрози підсилюють напругу, а зізнання та виправдання формують драматичний розвиток стосунків.

Перлокутивні акти цих висловлювань персонажів відіграють роль передачі емоцій персонажів глядачеві, створенні потрібної атмосфери, відчуттів, наводить на думку суб'єктивну оцінку та характеристику персонажів. Перлокутивні акти другого сезону серіалу викликають низку емоцій: співчуття, страх, шок, роздратування тощо. Наприклад, остання серія 6 епізоду - ескалація конфлікту між Ру, її мамою, сестрою та Джулем наводить глядача на переживання відчуття болю та хаосу так само, як герої, завдяки ефективному використанню ілокутивних та перлокутивних комунікативних актів, як прагматичного засобу при підготовці якісного кіно-тексту. Погрози, образи та крики провокують тривогу й очікування фізичного насильства, тоді як моменти подяки чи визнання кохання створюють контраст і викликають співпереживання. Таким чином, саме поєднання ілокутивної сили (що роблять герої, промовляючи репліку) і перлокутивного ефекту (що відчуває адресат і глядач) перетворює діалоги *Euphoria* на емоційно вибухові й психологічно переконливі сцени.

3.2. Комісиви, директиви та експресиви у передачі емоцій у “Ейфорії”

Розширена класифікація Дж. Серля теорії комунікативних актів Л. Остіна дозволяє описати комунікативні акти з точки зору функції, яку вони виконують у спілкуванні. В межах цього підрозділу нашої розвідки ми опишемо комісиви, директиви та експресиви, як прагматичні засоби передачі емоцій у другому сезоні серіалу “Ейфорія”

Комісиви використовуються персонажами серіалу для вираження відповідальності за дії, які вони зроблять в минулому. Іншими словами, це обіцянки, погрози тощо. Прагматичний ефект комісивів полягає не тільки в глибшій характеристиці персонажа, у деяких контекстах комісиви констатують тип стосунків цей персонаж має з іншим героєм серіалу. Інші контексти вживання комісивів свідчать про їх використання для створення напруги та початку або ескалації конфлікту. Для глядача комісиви у формі обіцянок або погроз мають прогностичну функцію - вони допомагають глядачам робити інтригуючі передбачення щодо подальшого розвитку сюжету. Іншими словами, комісиви зобов'язують мовця виконати якусь дію в майбутньому. Варто зазначити, що конфронтативні констатації (перезапевнення) також можна віднести до комісивів.

Приклади комісивів із серіалу:

I am more than happy to get the Chief of Police involved (Епізод 202); *Marsha, I am going to bite your foot, I swear to God* (Епізод 203); *We should make her jealous* (Епізод 204); *I really gotta talk to you about something; Bro... we gotta figure out what the fuck we're gonna say* (Епізод 207); *Lexi, Lexi, I'm gonna fucking kill you!* (Епізод 208). *I will slit his fucking throat with a quad* (Епізод 207); *I am going to fucking kill you* (Епізод 207).

Враховуючи розуміння того, що комісиви, як тип комунікативних актів, охоплює і обіцянки, і погрози, і само-зобов'язання - у комісивів гнучки прагматичні функції в передачі емоцій - від любові та ніжності до ненависті

та жорстокості. Вони допомагають глядачу не тільки зрозуміти наміри персонажів, а й відчувати їхню внутрішню напругу, вразливість або агресію, завдяки чому сприйняття стає глибше й емоційно інтенсивніше.

Директиви - тип комунікативного акту який виражає наказ або прохання як засобами комунікації через першу особу, так і передачу наказу через третю особу. Директиви, що конотативним забарвленням ближчі до дружніх прохань називають реквестивами, а ті директиви, що виражають більший рівень ієрархічності між партнерами комунікації та є наказами - ін'юктивами. В "Ейфорії" директиви в більшості подані у формальних агресивного вульгаризму, враховуючи те, що персонажі живуть в постійних конфліктних ситуаціях.

Приклади директивів із серіалу:

Open the door!; Yo, can you tell her to shut up?; Yeah, Rue, you gotta chill out back there for real; Calm down and put your clothes on; I need you to listen to exactly what I say; Wait! Watch his head! Careful, careful! (Епізод 201); Rue, I said 'I love you'; Lexi, where's the fucking Tylenol; And, don't go to my fucking room, alright?; I promise; Shut the fuck up!; Leave me alone! Get your hands off me!; (Епізод 202) "Don't be a pussy, work hard. Come on!"; (Епізод 203).

Директиви виконують ряд прагматичних функцій в серіалі для передачі емоцій персонажів. Наприклад, деякі директиви передають глядачеві відчуття контролю та агресії: коли герої кидають накази («Shut the fuck up», «Don't ever fucking speak to me like that» (Епізод 204)), емоція злості втілюється безпосередньо в мовленнєвій формі. Це допомагає передати відчуття напруги та аб'юзивного контролю глядачеві.

Директиви (реквестиви), що виражають прохання (*"Promise you won't tell anyone"* (Епізод 204)), часто в серіалі виражають страх самотності або емоційної залежності від іншої людини. Через них глядач співпереживає героям, відчуває їхню емоційну крихкість.

Директиви в серіалі також іноді бувають у завуальованій формі - не прямий наказ, а коректно поставлене риторичне запитання - *"Lexi, where's*

the fucking Tylenol?” (Епізод 202), яке імплікаційно наказує щось віддати та фокусується на нагальності потреби, або директив на манер *“I need you to understand what the fuck I am trying to say (Епізод 204)”* виражають не прямий наказ або прохання, а емоційний тиск на іншого персонажа мовцем. Це створює драматичну напругу й розкриває психологічну боротьбу між персонажами.

Інколи директиви мають елемент турботи у своєму конотативному значенні. Наприклад, (Епізод 206) *“Let’s just take a sip, baby, please”* є прикладом реквестиву, який характеризує теплі та турботливі стосунки між персонажами. Значення турботливості підсилюється використанням зменшувально-пестливої форми у висловлюванні.

Експресиви - це комунікативні акти основна функція яких полягає у вираженні власних емоцій мовцем, його емоційних станів, почуття чи оцінки ситуації (подяка, вибачення, злість, образа, захоплення, прокльони тощо).

Експресиви виконують ряд прагматичних функцій, що пов’язані з передачею емоцій глядачеві. Так, наприклад, їхня основна функція - вербалізація внутрішніх станів реалізуються у таких експресивах, використаних у серіалі: *“I feel like I’m gonna throw up”*; *“Fucking day I’ve fucking had”* (Епізод 201).

Експресиви також прагматично використовується серіалом для вираження інтенсивності та ескалації конфліктів між персонажами: *“You’re the fucking cunt!”*; *“You’re the bitch!”* (Епізод 208).

Серіал також реалізує почуття вдячності та підтримки за допомогою використання експресивів: *“Thank you, I appreciate it”* (Епізод 208). Подібні експресиви передають теплоту й ввічливість, що контрастує із хаотичною, агресивною атмосферою серіалу й дозволяють глядачу “перепочити”.

Самоідентифікація та криза: Часті самозвинувачення чи відчай - *“I don’t know, I’m panicking”*, *“Oh my God, I just love fucking everything”* (Епізод 202) показують емоційну нестабільність підлітків. Це допомагає глядачу

зрозуміти внутрішній хаос героїв, навіть якщо він не завжди виражається діями.

Експресиви безпосередньо формують емоційну атмосферу серіалу, завдяки ним глядач може відчувати гнів та ненависть у сценах конфлікту (наприклад, конфлікт Ру з мамою), відчувати розпач, залежність чи страх персонажів (емоційні зізнання Ру в лікарні), іноді відчуває полегшення, радість у сценах, що пов'язані з теплотою та турботою. Експресиви виконують роль «емоційного підсилювача» — навіть якщо сюжетна дія мінімальна, саме емоційні вигуки, лайка чи слова любові створюють інтенсивність переживання.

Комісиви, директиви та експресиви відіграють важливу роль у створенні багат шарової емоційної атмосфери другого сезону «Ейфорії». У глядача створюється очікування та напруження через обіцянки, погрози чи самозобов'язання. Це дозволяє передбачати розвиток подій і розкриває внутрішні стани персонажів, від ніжності до агресії. Накази чи прохання демонструють конфліктність взаємодії та ієрархію стосунків і психологічний тиск між героями. Вони демонструють як моменти турботи, так і моменти контролю та насильства, підкреслюючи амбівалентність почуттів. З іншого боку, експресиви є найефективнішим засобом передачі різних емоцій, від ненависті та агресії до відчаю чи вдячності, що створює для глядача «живе» переживання. Усі три типи мовленнєвих актів взаємодоповнюють одне одного, забезпечуючи складність і драматизм емоційного ландшафту «Ейфорії».

3.3. Стратегії і тактики вираження емоцій в серіалі “Ейфорія”

У цьому підрозділі нашої розвідки ми оглянемо кіно-дискурс власне як креалізований текст, у якому для створення і передачі емоцій глядачеві використано не тільки мовні засоби, а і ряд кіно-кодів, невербальної інформації. Враховуючи те, що сам кіно-дискурс є креалізованим текстом, ми

вважаємо за потрібне визначити, які позамовні засоби використані як стратегії і тактики вираження емоцій в серіалі Ейфорія.

У першу чергу бажаємо звернути увагу на кольорову палітру серіалу, та яким чином її використовують для інтенсифікації й передачі емоцій глядачеві, а також для вираження емоційних станів не тільки персонажів, а й самої сцени. Так, наприклад, серіал активно використовує неон і контрастність для створення атмосфери емоційної нестабільності та напруги. Більш того, неонова палітра кольорів та гра з темрявою має успішну синергію з сюжетом серіалом, однією з центральним тем якого є наркотична залежність. У той час як м'яке і тепле світло часто використовується для сцен близькості, сцен пов'язаних з турботою, теплими емоціями, що підсилює відчуття спокою й довіри в такі моменти у глядача. Тіні й напівтемрява: використовуються у сценах наркотичної абстиненції Ру або моментів самотності героїв — світло підкреслює внутрішню ізоляцію.

Іншим кіно-кодом для транслявання емоцій є робота камери та композиція сцени. Так, наприклад, зйомка обличчя персонажа крупним планом у моменти емоційного афекту - це також ілюквативний акт режисера, адже його намір - змусити глядача звернути свою увагу на конкретного персонажа та його переживання. Цікавим чином в серіалі використовуються хаотичні рухи камери та її тремтіння - зазвичай подібний кіно-прийом використовується в моментах “втрати контролю” персонажами над ситуацією. У серіалі також наявна робота символічної композиції - наприклад, розташування героя відкоремлено від групи людей в кадрі може підкреслювати самотність і транслювати її на глядача.

Серіал “Ейфорія” як креалізований текст також використовує символізм та метафори. Суттєвим прикладом є ранкова рутини Кейсі та її постійно взаємодія з дзеркалом - постійно “витріщання” у своє відображення символізує кризу самоідентичності. А театральна сцена, що відбувається на зламі 7 та 8 епізоду є символом глибинної саморефлексії персонажів, коли життя героїв буквально відображається на сцені.

Також варто згадати деякі нарративні стратегії. Так, наприклад, кіно-кодом, який водночас є мовним засобом передачі емоцій, є монологи Ру, які дозволяють глядачеві увійти в її свідомість і відчувати емоції безпосередньо. Звідси впливає інша нарративна стратегія - представлення суб'єктивної перспективи. Серіал “Ейфорія” часто подає сцену через суб'єктивну точку зору конкретного героя, що краще занурює глядача у його емоційний стан та переживання.

Отже, як креалізований текст, сучасний американський кіно-дискурс в серіалі “Ейфорія” використовує як мовні засоби передачі емоцій, так і позамовні кіно-коди, що служать підсилювачима емоцій.

Висновки до розділу 3

У ході дослідження було з'ясовано, що емотивна лексика в другому сезоні серіалу “Ейфорія” функціонує не лише як засіб простої вербалізації емоцій, а й як комунікативна дія покликана ці емоції транслювати на перцепції глядача. Більш того, вона є основою для формування комунікативної взаємодії між персонажами в емоційних моментах історії. Аналіз ілокутивних та перлокутивних актів показав, що мовленнєві дії героїв мають як прямий комунікативний ефект (висловлення почуттів, формування намірів), так і опосередкований вплив на співрозмовника та глядача (виклик співпереживання, напруження, співучасті).

Окрему роль в передачі емоцій відіграють комісиви, директиви та експресиви. Комісиви часто створюють різний спектр відчуттів, від невпевненості, до страху й рішучості, зобов'язуючи персонажа виконати якусь дію в майбутньому й виконуючи прогностичну прагматичну функцію для передбачень глядачем подальших подій в серіалі, що часто може зацікавлювати та інтригувати. Оскільки комісиви завжди спрямовані на майбутнє, вони часто виражають внутрішню боротьбу персонажів між бажаним та можливим. Директиви, з іншого боку, підкреслюють

конфліктність спілкування, оскільки прохання, вимоги чи поради демонструють залежність, владу та емоційну вразливість героїв. Найбільш безпосереднім засобом передачі почуттів є експресиви; вони символізують любов, гнів, сором чи розпач, і є основним засобом впливу на глядача емпатично. Такий розподіл мовленнєвих актів свідчить про те, що серіал створює багаторівневу емоційну напругу за допомогою різноманітних прагматичних інструментів.

Аналіз використаних кіно-кодів у серіалі посередництвом перегляду й уважного спостереження навів на висновки, що позамовні засоби передачі емоцій є не менш важливими у кіно-дискурсі, ніж емотивна лексика та комунікативні акти. Кіно-коди створюють ефект «занурення» глядача в суб'єктивний досвід персонажів, підвищуючи емоційне значення комісивів, директивів та експресивів. Таким чином, «Ейфорія» не просто відтворює емоційні стани, а й активно моделює емоції аудиторії, використовуючи мовлення героїв як основний інструмент художньої та емоційної виразності серіалу. Це відбувається завдяки поєднанню прагматичних і кінематографічних засобів.

ВИСНОВКИ

Дане дослідження ілюструє, що емотивна лексика відіграє ключову роль для передачі почуттів та формуванні емоційної атмосфери у сучасному американському кіно-дискурсі. Емотивна лексика не лише виражає конкретні емоції, а й визначає прагматичний ефект висловлювань та формує міжособистісні стосунки.

Проаналізовані 274 лексичні одиниці другого сезону «Ейфорія» чудово показують, що переважають емоції гніву, смутку, любові. Домінантними у діалогах є прості слова та словосполучення, які відображають природність усного мовлення, в той час як негативну емоційну інтенсивність підсулюють суфіксація та інші словотворчі засоби. Для підкреслення драматичної тематики серіалу використовується розмовна та вульгарна лексика.

Окрім того, не менш важливу роль для передачі емоцій відіграють комісиви, директиви та експресиви. Комісиви часто створюють різний спектр відчуттів, від невпевненості, до страху й рішучості, зобов'язуючи персонажа виконати якусь дію в майбутньому. Директиви, в свою чергу, підкреслюють конфліктність спілкування, оскільки прохання, вимоги чи поради демонструють залежність, владу та емоційну вразливість героїв. Найбільш безпосереднім засобом передачі почуттів є експресиви; вони символізують любов, гнів, сором чи розпач, і є основним засобом впливу на глядача емпатично. Такий розподіл мовленнєвих актів свідчить про те, що серіал створює багаторівневу емоційну напругу за допомогою різноманітних прагматичних інструментів.

Дане дослідження має також певні перспективи подальших досліджень, які полягають у вивченні взаємодії вербальних і не вербальних засобів для передачі емоцій, досліджені як емотивна лексика та комунікативні акти можуть сприйматися глядачами різних вікових та культурних груп, що може суттєво поглибити розуміння функцій емотивної комунікації в кіно-дискурсі.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Азарова А. В. Емотивна лексика на позначення емоцій задоволення й смутку на матеріалі української мови: лінгвоперсонологічний і дискурсивний аспекти. 2024. С. 82.
2. Алефіренко Л. Б. Особливості словотвірної структури суфіксальних збірних іменників у сучасній англійській мові. *Англ. Філологія: Проблеми лінгвістики, літературознавства, лінгводидактики*: зб. Наукових праць. Полтава : Тех-сервіс, 2007. с. 5–10
3. Белова А.Д. Комунікативні стратегії і тактики: проблеми систематики Мовні і концептуальні картини світу: *Зб. наук. праць. К.: Логос*, 2004. Вип.10. с. 11–16.
4. Бігунова, Н. О. “Іллокуція та перлокуція мовленнєвого акту лестоців (на основі англійського художнього персонажі мовлення).” *Нова філологія* 94 (2024): 27-34.
5. Бойко Н. Українська експресивна лексика: семантичний, лексикографічний і функціональний аспекти: монографія. Ніжин : ТОВ «Видавництво «Аспект-Поліграф», 2005. –552 с.
6. Бойко О.О., Козуб Л.С. Особливості використання експресивних засобів у сучасному британському кінематографі. *Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. Сер.: Філологія*. 2017 № 27 том 2 С. 17-20.
7. Бойчук В. А. Афективи як вербальні засоби вираження песимізму в сучасній англійській мові. *Актуальні питання іноземної філології* 2015 №3. С. 12-18.
8. Гірняк О.Г. Підходи до розуміння поняття “емотивна лексика” в сучасній лінгвістиці. *Актуальні проблеми філології та перекладознавства*. 2019. Випуск 16. С. 30-34.

9. Гулієва Д.О. Реалізація комунікативних стратегій позитивної/негативної оцінки в англо-американській неофіційній комунікації : автореф. дис. ... канд. філол. наук : 10.02.04. ХНУ ім. В.Н. Каразіна. Харків, 2018. 21 с.
10. Данилова З. В. Поняття системності лексики, лексичних угруповань у мові та мовленні. З. В. Данилова. *Мова і культура*. 2012. Вип. 15, т. 1. с. 22–28.
11. Дмитрук Л.А. Особливості морфологічного словотвору в англійській мові в різні історичні періоди. *Вчені записки ТНУ імені В. І. Вернадського. Серія: Філологія. Журналістика* 2022. Том 33 (72) № 2 Ч. 1. с. 127-136.
12. Дорогович Н. Мовна експресія в художніх текстах українського резистансу 40-50-х років ХХ століття: дис. канд. філол. наук: спец. 10.02.01 «Українська мова». Івано-Франківськ, 2013. 228с.
13. Коваленко К. Г. Продуктивні способи творення нових слів в англійській мові. *Актуальні проблеми сучасної медицини: Вісник української медичної стоматологічної академії*. 2013. № 4. с. 211–215.
14. Ковалишин К. Емотивне значення та формування емотивної лексики. *Розвиток сучасної освіти і науки: результати, проблеми й перспективи*. 2018: С. 335-337.
15. Косовець М.В. Комунікативні тактики реалізації стратегії маніпулювання в англійському детективі. *Проблеми гуманітарних наук: збірник наукових праць Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка. Серія «Філологія»*, 2021. № 45 с. 181-195.
16. Котова І. А. Кінодискурс: еволюція об'єкта і підхід дослідження. *Наукові праці Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка. Серія: Філологічні науки*. Кам'янець-Подільський, 2012. Вип. 29(2). С. 200–203.
17. Крехно Т. І. Історія ЛСГ «плати – податки – повинності» в українській мові XV–XVIII ст. (на матеріалах українських пам'яток): автореф. дис. на

- здобуття наук. ступеня канд. філол. наук: спец. 10.02.01 «Українська мова» Тетяна Іванівна Крехно. Харків, 2005. 19 с.
18. Крисанова Т. А. Актуалізація негативних емоцій в англomовному кінодискурсі: когнітивно-комунікативний і семіотичний аспекти : дис. канд. д-ра філол. наук : 10.02.04. Харків, 2020. 514 с.
 19. Крисанова Т. Основні підходи до розуміння поняття «кінодискурс» / Т. Крисанова. *Науковий вісник Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки. Серія: Філологічні науки. Мовознавство*. Луцьк, 2014. № 4. С. 98–102.
 20. Лукянова Н О. Лінгвістична інтерпретація тексту як спосіб моделювання фрагменту мовної картини світу Барнаул : Міф, 2000. 269с.
 21. Макаревич О. О. (2017) Кінодискурс як середовище реалізації реактивних мовленнєвих актів. *Матеріали міжвузівської наукової Інтернет-конференції «Текст і дискурс: когнітивно-комунікативні перспективи»*. С. 93-100.
 22. Мельничук І. С. Емотивна лексика в сучасному американському кінодискурсі. *Матеріали VIII Всеукраїнської студентської наукової конференції «Експериментальні та теоретичні дослідження в контексті сучасної науки»*. Львів, 18 квітня 2025 р. С. 174 – 175.
 23. Мельничук І. С. Прагматика емоцій: комунікативний підхід у аналізі кінодискурсу серіалу Netflix “Euphoria” (2022). *Магістерські студії*. 2025. Вип. 6. С. 127 -132.
 24. Ментинська І.Б. Тематична та лексико-семантична класифікація комп’ютерних термінів. *Вчені записки ТНУ імені В. І. Вернадського. Серія: Філологія. Соціальні комунікації*. 2020. С. 26-31.
 25. Микитюк Ю.О. Відмежування компліменту від суміжних мовленнєвих актів. *Наукові записки. Серія: філологічні науки*. Випуск 105 (2). Кіровоград : РВВ КДПУ ім. В. Винниченка, 2012. С. 519–524.

26. Микульчик Р. Тематична класифікація фізичних термінів-епонімів *Вісник Національного університету «Львівська політехніка». Проблеми української термінології*. 2016. № 842. с. 92–95.
27. Овчаренко І. В. Загальна характеристика емотивної лексики в американському варіанті сучасної англійської мови. *Вісник студентського наукового товариства ДонНУ імені Василя Стуса* 1.11 (2019): 81-85.
28. Пастух М.В. Семантика кінодискурсу. *Студентські наукові записки Національного університету «Острозька академія». Серія «Філологічна»*. Випуск 13. С. 133-138
29. Рибаківа К.А. Емотивно-експресивна лексика у складі образу Вікторіанської Англії. *Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету*. Сер.: Філологія. 2019 № 42 том 2 С. 92-97.
30. Романюк С.Г., Лучина С.М. Функціонування емотивної лексики в художньому тексті та особливості її перекладу українською мовою. *Записки з романо-германської філології*. Випуск 1 (48). 2022. С. 100-112.
31. Фуко М. Слова й Речі. Археологія гуманітарних наук. Вид. 1994. 406с.
32. Шепетяк О. Теорія мовленнєвих актів. *Вісник факультету романо-германської філології. За ред. Кемія В.П.* Вип. 3. Дрогобич: Редакційно-видавничий відділ ДДПУ, 2008. С. 93-105.
33. Шнайдер А.А. Кінодискурс: особливості та диференційні ознаки. *Академічні студії. Серія «Гуманітарні науки»*, Вип. 3, 2021. С. 169-174.
34. Яковлева В.Б. Взаємозв'язок ментальної та мовної системи. *Науковий вісник Херсонського державного університету*. Серія: «Лінгвістика»: зб. наук. пр. Херсон: Вид-во ХДУ, 2006. С. 201–204.
35. Austin J.L. How to do things with words. Oxford : at the Clarendon press. 1962. pp. 174.
36. Harris Z. Discourse analysis. *Language*. 1952. Vol. 28. No 1. P. 1–30. 103
37. Kozloff S. Overhearing Film Dialogue Text. Berkeley & Los Angeles : University of California Press, 2000. P. 106.

38. Kveselevich D. I. Modern English lexicology in practice. Vinnytsa, Nova Knyha Publishers, 2003, 128 p.
39. Markova T. O. Лексико-семантична і тематична групи: принципи розмежування. *Вісник студентського наукового товариства ДонНУ імені Василя Стуса* 2.10 (2018): 75-78.
40. Nikolenko A.G. English Lexicogology: Theory and Practice. Вінниця : Нова Книга. 2007. С. 528.
41. Nordquist R. What Is The Speech Act Theory: Definition and Examples. 2025. Url: <https://www.thoughtco.com/speech-act-theory-1691986>
42. Philosophie. Meyers kleines Lexikon. *Herausgegeben von der Redaktion für Philosophie des Bibliographischen Instituts*. Mannheim, Wien, Zürich: Bibliographisches Institut, 1987. – 536 S.
43. Searl J. Speech Acts. An Essay in the Philosophy of Language. Cambridge : University Press. 1969. pp. 209.

СПИСОК ЛЕКСИКОГРАФІЧНИХ ДЖЕРЕЛ

44. Cambridge Dictionary. URL: <https://dictionary.cambridge.org> (дата звернення: 17.12.24)
45. Merriam – Webster. URL: <https://www.merriam-webster.com> (дата звернення: 17.12.24)
46. Oxford Learner's Dictionaries. URL: <https://www.oxfordlearnersdictionaries.com/> (дата звернення: 17.12.24)

СПИСОК ДЖЕРЕЛ ІЛЮСТРАТИВНОГО МАТЕРІАЛУ

47. Netflix Original TV-series. Euphoria. Season 2. Ep 1-8. 2022. URL: <https://www.justwatch.com/us/tv-show/euphoria/season-2> (data of access: 21.12.24)
48. Netflix Original TV-series. Euphoria. Season 2. Ep 1-8 Transcripts. URL: <https://transcripts.foreverdreaming.org/viewforum.php?f=907> (data of access: 17.05.25)

ДОДАТКИ

ДОДАТОК А

Таблиця А.1

Словотворчі характеристики емотивів у кінодискурсі

Тип словотвору	Кількість	Відсотки
Прості слова	81	29,6%
Словосполучення	81	29,6%
Суфіксація	52	19%
Префіксація	2	0,7%
Афіксація	14	5,1%
Словоскладання	14	5,1%
Скорочення	6	2,1%
Вигуки	24	8,8%
Всього	274	100%

Рис.А.1. Словотворчі характеристики емотивів у кінодискурсі

ДОДАТОК Б

СТРАТИФІКАЦІЯ ЕМОТИВНОЇ ЛЕКСИКИ У КІНОДИСКУРСІ

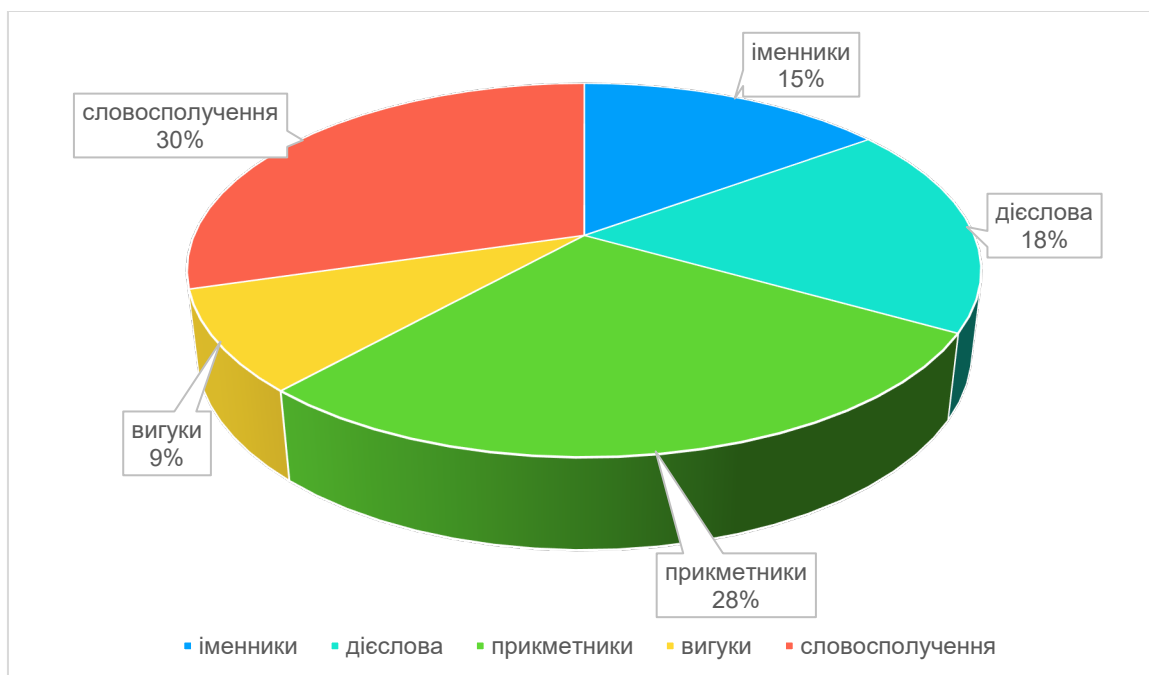

Рис. Б.1. Морфологічна стратифікація емотивної лексики у кінодискурсі

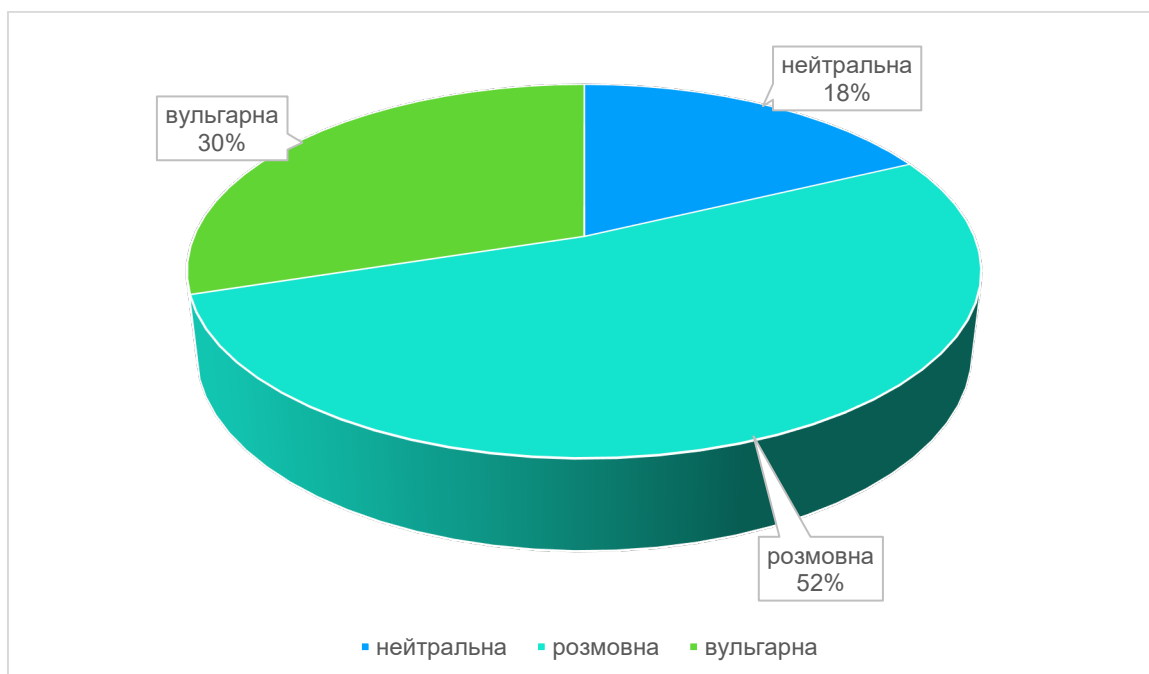

Рис. Б.2. Стилiстична стратифікація емотивної лексики у кінодискурсі

Рис. Б.3. Стратифікація за емоційною валентністю

ДОДАТОК В

ТИПИ КОМУНІКАТИВНИХ АКТІВ

Рис. В.1. Загальна кількість

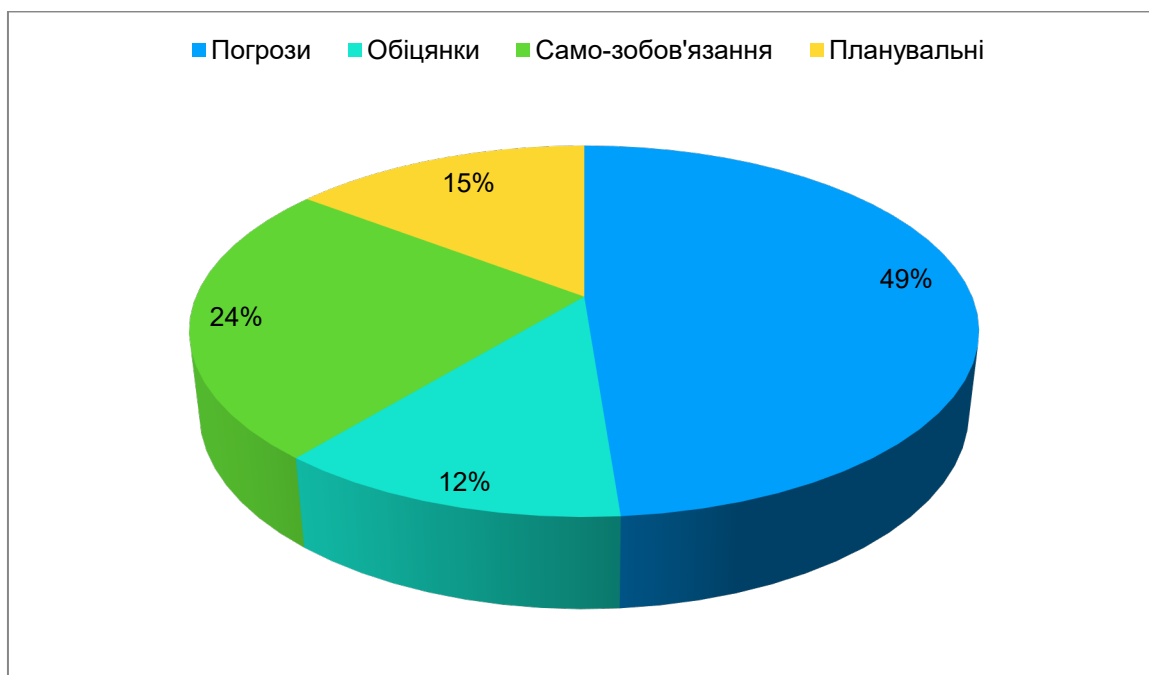

Рис. В.2. Комісиви

Рис. В.3. Директиви

Рис. В.4. Експресиви

ДОДАТОК Г

ЕМОТИВНА ЛЕКСИКА У СЕРІАЛІ ЕЙФОРІЯ

- Episode 1
- Hey, **fuckface!**
- What **the fuck?**
- You're crazy.
- Your mom had **a pure heart**, but your daddy always **took advantage of it**
- **Fucking** day I've **fucking** had
- **Who the fuck** brings a kid to a drug deal?
- He is not a kid, **asshole**. He is my partner. That **fuckin' bowl-cut cocksucker** **Fucked us both up the ass, snowflake**
- My nephew, your uncle, Carl. He ends up eating **so much fucking Macdonald's**, he gives himself diabetes, right? Next thing you know, they're chopping off **his fucking feet**, you know. Three years later he **drops fucking dead**.
- Oh, **what the fuck** are you doing?
- What are you, **a little fucking ashtray?**
- **Motherfucker, eat fucking shit!**
- You **fucking take my money!** You **scumbag!**
- **Motherfucker, piece of shit!**
- Is she going to be **OK?** (about grandma)
- **Every second counts**
- We got **caught up with some bullshit**
- They **ain't got shit on me**
- Yo, can you tell her to **shut the fuck up?**
- Yeah, Rue, you gotta **chill out** back there **for real**
- **Who the fuck** is this **bitch?**
- What is she doing here?
- **Nah, nah, bro**, this is **my fucking girl**
- Aye, why you acting **like that shit was fun**, Rue?
- **For real**. You are **pissing me off**
- **Acting dumb as fuck** right now
- **Goddamn**, all acting, **smiling**, and **laughing** and **shit**
- You know, **half of that shit** was **your fault too**
- **Fucking around**, acting stupid
- Rue: **Sorry!**
- I'm... I'm just **saying a serious question**
- She's not answering. She **always answers**.

- I know, it's **fucking weird**
- We broke up... cause' we were in different places
- Yeah, it's **the same shit** with me and Mandy
- I **didn't mean it** like that
- Because I keep making mistakes and not learning from them
- I'm **actually worried**. She was like, **actually**, very drunk
- I'm **sure she's fine**
- Busy! I'm using **the fucking bathroom**
- Are you **fucking crying**? **Shh**, there's **no fucking reason to cry**, you haven't been caught
- **Calm down** and put your clothes on - I can't.... She's my best friend
- You're **so disgusting** I can smell it
- I'm **so scared**, I am **really scared**, Nate - I **need you to trust me**, OK?
- I **need you to listen** to exactly what I say
- I **can't believe** you took a shit at the party
- You **all right**?
- Literally, **the worst person** in the world
- Are you **fucking serious**?
- Damn, Lexi, you **fuckin' fearless**..
- **Fuck that guy**
- No, I mean it's true, but my **world got too small**
- Good to see you
- But you're literally the sexiest girl I've ever met
- **Love at first sight**
- I don't know If I am a good person
- You **dirty motherfucker**
- **Chill, Chill...**
- I just really **miss you**
- Wait! Watch his head! **Careful, careful!**

Exclamations:

- God!
- Jesus Christ (softly)
- Geez
- Oh my God
- Wait, what?
- Shh!
- Hell no
- Shit

- Fuck

Rue's monologues:

- that was his **first dark spot**. He didn't really remember anything for the last two months. Just an occasional image and **overwhelming fear** about who was gonna take care of Ashtray
- He **never really blamed** his grandma. She **never really apologized** for it. But he knew **she felt bad**
- And however hard he thought life was, it **got harder** and more complicated
- Ash was his brother. He **loved him like a brother**, and when **shit went down**

Episode 2

- **Rue's monologues**
- Nate Jacobs **was in love**
- And it **felt so fucking good**
- Sometimes he just wished his dad **would drop dead** from a heart attack and **be free of him**
- In you, **there is calm**
- **Fuck**, was it just me or was it **super awkward**? That was **awkward**

Dialogical speaking:

- **Open the door!**
- Maddy **brought out the worst** in him
- How could he have **ever** overlooked her?
- Underestimated her?
- I don't wanna **weird you out** or anything
- He couldn't even **control himself**
- **You fucking whore, slut!**
- **I love you**
- Rue? **I said "I love you"**
- If this **asshole** says anything about dealing drugs, I **will slit his fucking throat** with a quad
- **Sorry**, introductions are usually very, um, **overwhelming** and **debilitating** for me
- **Bitch**, I **don't believe** a word you are saying
- Lexi, where's the **fucking Tylenol**?
- That's **so sweet**
- Yeah, I know, he's a horrible person but I am **kind of torn**
- That's **fucking retarded**

- Ashtray was **so pissed off** he couldn't talk to Fez
- The **fucking cops** are looking for Fae
- **What the fuck!**
- I, I didn't do anything
- I know, dude, but **she's the love of my life**
- And, don't go in my **fucking room, all right?** - I promise
- I know, we just **don't believe you - I am telling the truth**
- Look, Cassies, I am **more than happy** to get the Chief of Police involved
- **Why do you even care!** - Because **you just ruined someone's life!**
- He actually **cared about what she had to say**
- And even if Nate deserved it , **it was a horrible thing to do!**
- She's always been **so passive**
- She **never had the courage** to say anything
- Hon... I **don't wanna scare you**, but something happened to Rue. **She's okay, she's okay...** but I think she overdosed
- She **hated herself** for being **so weak, and passive, and afraid**
- I don't know, I'm **just deeply a shy person**
- I lost my dad - Meaning? - Meaning, **he's dead - Shit, I am sorry** - It's fine, you didn't, like, kill him
- **I wish I had your confidence**
- **Shut the fuck up!**
- **Leave me alone! Get the fuck out!**

- **Exclamations:**
- Well...
- Whew...
- Uh...
- Hon... (short for "honey")
- Yeah. (pronounced with pessimistic tone of voice)
- My god, no...

Episode 3

- **Dialogical speaking**
- Don't be **a pussy! Come on, work hard!**
- **Good work, boy**
- Marsha, I **am going to bite your foot**, I swear to God
- So, I mean, she's **a keeper?**

- **You're smiling!** - That was **amazing**
- Why would you wanna start smoking weed? - Cause' I have **fucking panic attacks** every day
- You are **so fucking selfish**
- Gia, it **fucking helps** me with my **fucking anxiety** and **panic attacks** And **shit, Gia—I don't wanna talk** to you, Rue - Can you just listen for a second?! - I don't wanna talk to you.
- **The fuck... is.. wrong.. what the f...**
- **Don't push me! Get your hands off me!**
- You're a liar! - I am **a fucking liar?** I'm trying **to fucking tell you** something! - yes, and **you don't give a shit** about you and about me! You **don't give a shit** about your mama! - **It's a fucking idea!** I am not actually doing **fucking weed!**
- Both of you are **fucking crazy!** You are just like mum!
- You guys can all **judge me** all you want but **I don't care**
- I have never, ever been **happier**
- I think being single's really **stressing you out**
- **I hate it**
- I mean, you were **really unhappy**
- Like, I remember **how good parts felt**, but when it was bad was it really that bad? Or am I just telling myself this because **I am bored and lonely?** - No, you deserve someone who **yearns for** you and, and **can't wait** to see you, and just, who's gonna **love you, truly, really, love you.**
- **Rue's monologues**
- **It didn't matter.** They were that close. That comfortable
- And even though he wasn't always comfortable, **he was grateful** she pushed his boundaries
- I had no intentions of staying clean, but I get it. Our country's **dark** and **fucked up.**
- The beautiful thing about getting high is that time ceases to exist. I mean, you could just stay in good moments **without fear** that they are gonna come to an end.
- **Exclamations:**
- Ooh God.. Ooh..
- I guess so
- Damn
- Hell the fuck no..

Episode 4

- **Dialogical speaking**
- Does it feel OK? - Yes, it feels amazing
- I don't think you understand how much I love Jules
- Are you sure this feels okay? - yeah, it's amazing
- I'm so fucking high
- Did you just fake an orgasm?
- Oh God, **that's embarrassing**
- You **seem very much at home here**
- I feel like you **ruined me** forever (romantic mood)
- I still **love you** - But why? - Cause you're smart and cruel...but not really.
- Did you know that I **loved you**? I am not talking about obsession or fighting or fucking. I am talking about love. Did you feel loved by me? - I don't know....
- You have this image of yourself of so sweet, lovely, innocent but it's all fucking bullshit. If you were a fucking sweet person, you wouldn't have fucked your best friend's boyfriend
- Maddy, that's literally fucking insane - Cassie, stop
- I think she has a crush on you
- We should make her jealous
- Ohh, jealous, Rue? Hm?
- I like.. I can't fucking stand Ethan.. I don't know.. He's like sweet and, like, something good finally happens, but I am ten times more miserable. Well, there's a difference between what you think you want and what you actually want
- People are retarded (humoristic tone)
- Maddy, I don't think you should say that word. The shit is hard and confusing. The last thing you need is to feel worse because you're not feeling something you're supposed to feel
- Rue: yeah, I don't wanna fucking... I don't wanna argue about this shit. I don't wanna fight. I'm sick of fucking fighting. I just wanna be home
- **Rue's monologues:**
- This might be the greatest thing that has ever happened to me
- **Exclamations:**
- Oh, Jesus fucking Christ
- Ah!. Oh my god!

- Jesus Christ!

Episode 5

Dialogical speaking

- Leslie to Rue: I want you to know I **am not angry with you**. I love you. - What are you talking about? - I know you're doing drugs again. - **What?!** Did Gia say something about this?
- Rue to Gia: **Really?! You are gonna rat me out to fucking mom over smoking a little bit of fucking weed?! Is that what the fuck we are doing now?! - What are you talking about? I never rat you out! - I knew I never should've trusted you! - I didn't say anything! - Then what is she talking about?!**
- Rue to Leslie: What did you do to the **fucking suitcase?! - Baby, it's gonna be okay! - No, it's not gonna be fucking okay now, you don't know... Fuck! It wasn't mine!**
- **You're smiling? Really?! You're proud of that?! You know what's a shame mom? My dad's dead! Kinda keeps you from admitting what a shit fucking mother you are!**
- **Fuck you** (Rue after discovering Jules and Leslie flushed pills in the toilet)
- Rue to Jules: **you are fucking dead to me - you don't mean that - I fucking mean every word. You and me, we're fucking done!**
- Jules to Rue: **I love you - No you don't! You love being loved. You're a fucking greedy whore who loves sucking life out of people and it fucking hurts Jules!**
- Rue to Jules: **you fucking left me at my lowest! Honestly, looking at you makes me feel fucking ill**
- Leslie: **Baby... listen.. Can I take you to the hospital?**
- Rue to Cassie: **you're fucking Nate? Are you kidding me?!**
- Rue to Maddy: **You're the most self-centered, idiotic person I have ever fucking met.**

Episode 6

- **Dialogical speaking:**
- Leslie: Rue? **Baby**, I need you to drink this, okay, **baby?** Come on, come on. Let's just take a sip, **baby, please.**
- Rue to Leslie: **you know what I like about hospitals? They don't need to know how good of a person you are in order to take care of you.**

- What is this terminal brain disorder called? - No, no, no, cause' you're gonna google it, and then read about it, and I am just gonna see it on your face. - I feel like you're lying to me. - Lying about a terminal brain disorder? **That's sick.** A-And, to be honest, If you think I would lie about something that **awful** means there's a big problem in this relationship.
- **Rue's monologue:**
- People like that are rare. The doctor put my mom in touch with a rehab, which might have an open bed early next week. Told me to **stay strong**. My mom is one of those rare people, but maybe that's cause' she's my mom. She also grew up in the church. And say what you want about Christians, they at least **believe in forgiveness**
- I don't remember everything I said to my mom. **I wish I could say I didn't mean any of it.** Is that actually true? I mean, I said it, I thought it, **I felt it.**
- I'm sure most people would say world would be a better place without me. I don't disagree. In fact, I have been trying to leave it for as long as I can remember. That I **regret**. I **really fucking regret**.
- But if I'm being honest about who I am... I'm a liar, a thief, **I'm violent, abusive, manipulative. It's cold. Mom, it's cold.**
- And even if I got clean today, nobody would forget **the trauma** of me not being clean

Episode 7

- **Dialogical speaking**
- Lexi: I just.... I keep **second-guessing** myself and **getting anxious**, like, if people are gonna think that it's good or bad... or if it's gonna **upset people** or not - But why would anyone **be upset by it?** - Oh, you know, it's based on real people.
- Lexi: Like, what if Cassie sees the play and thinks **I'm being cruel**, even though I am not? - Well, how about you just don't invite her then? - No, she would **get so mad..** - Fezco: even more mad than if she actually saw the play? - That's... I don't know.

Episode 8

- **Dialogical speaking**
- Yeah, before you go, bro, I, I really gotta talk to you about somethin'. - Like what, man? - Everything. - **The fuck is you talkin' 'bout, bruh?** - Bro...**The fuckin' cops found Mouse's body.**

- I thought you told me that Laurie killed Mouse, right? - Laurie? - Wha--I never said that. What are you talking about? - Yeah, you know, Laurie, the drug dealer that lives in the apartment complex off Kemper. Yeah, you were the one that told me she killed Mouse. - I never said that. - - Yes, you did.
- Faye to Fezco; You know Laurie and **those fucking people**, they **scare me**.
- Okay, then why are you trying to cover up a murder that she committed?
- Bro... we gotta figure out what the fuck we're gonna say.
- Okay, this is becoming **a fucking issue**. - **Wait, Ash. Ash, Ash!**
- Thank you. Thank you, guys. I **appreciate it**.
- **Honey**, let's go home.
- **Oh my god, please, Mom, Mom.**
- **Shh, you stop it.**
- Lexi, I'm going to **fucking kill you**.
- - **Alright, alright-- - Mom, stop!**
- Marta was talking about getting back together with him. - No... Why? - MADDY: Because Hallie **is a two-faced cunt**. - I'm not **a cunt!** - You're **the cunt!** - You're **the fucking cunt, bitch!** - - I am not a fucking cunt. - **Language, missy!**
- **I feel like I'm gonna throw up**
- - CASSIE: Lexi, Lexi, I'm gonna **fucking kill you!** - SUZE: **Okay, enough!**
- - CASSIE: Mom! - I don't know. **I'm panicking.**
- Oh, my god, I just love **fucking everything!**
- **Get off! You fucking bitch!**
- **Maddy, no, no, no, no, no, no, no, no!**
Beat her fuckin' ass, Maddy! She fuckin' deserves that shit!